ДЭЛХЭЙ ДАХЬ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 221 (6941)
СЕНТЯБРИИН 17
ПЯТНИЦА
1954 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Бурят-Монголой АССР-эй худөөгэй интеллигенцидэ Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин хандалга (1-дэхи нюур).

КПСС-эй ОБКОМДО: Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин хандалга тухай (1-дэхи нюур).

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын мэдүүлгэ (2-дохи нюур).

КОМБАЙНУУДЫЕ БҮТӨӨСӨ ЕХӨТӨЙГӨӨР АШАГЛАХА. **Бальжинима Базаров.**—Комбайнуудые бүлэг бүлэгөөрнь ашаглая (2-дохи нюур).

АЛЬГАНАЙШЬЕ ШӨНӨӨН ГАЗАРТА САБШАГДААГҮЙ ҮБҺӨ ОРХИХОГҮЙ. **Ц. Дандаров.** — Тэжээл бэлэдхэлгэ унжагайруулагдана. **С. Бадмаев.** — Арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэнэгүй (3-дахи нюур).

РЕДАКЦИДА ЕРӨҺӨН БӨШӨГҮҮД (3-дахи нюур).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН БҮХӨСОЮЗНА ВЫСТАВКӨ ДӨӨРӨ. **И. Григорьев.** — «Эдир натуралистнууд» гэжэ павильон соо (3-дахи нюур).

Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай нэгэдэхи сесси нээгдэбэ (4-дэхи нюур).

Арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ замаар (4-дэхи нюур).

А. Санжиев. — Научно-атеистическэ пропагандые худөөгэй зоной дунда һайжаруулая (4-дэхи нюур).

Машинно-тракторна станциин партийна организаци

Машинно-тракторна станцинууд [illegible] колхозно үйлэдбэриие социалистическэ гүрэнэй зүгһөө хүтэлбэрилэн дэбжээхэ шиидхэхы хүсэн мүн. [illegible]нэй гарта барюулагдаһан хүсэ[illegible] техникэ жэлһээ жэл бүри олонхо, худөө ажахын гол һалбаринуудые механизацилха арга боломжолгоно.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумай һүүлээр, МТС-үүдэй үүргэ бүдэшэлээ. Бүхы механизаторска [illegible]рнууд, мүн хэдэн олон худөө[illegible]ын мэргэжэлтэд машинно-тракторна станциин мэдэлдэ ороо. МТС-[illegible] хүтэлбэрилхы һайн кадрнуудтай [illegible]охой.

Партин, правительствын зүгһөө абмин эдэ бүгэдэ хэмжээ-ябуулгадые зүбөөр хэрэглэжэ, МТС бүхэ[illegible] түрүү социалистическэ предприятинуудай нэгэниинь болголгодо [illegible] түрүүн партийна организациин [illegible]он оролдолго хэрэгтэй.

Манай республикын хэдэн МТС-[illegible] муу бэшээр худэлмэрилдэг партийна организацинууд бии. Жэ[illegible]нхэдэ, Гашейн МТС-эй партийн эхин организаци (партбюрогой секретарь нүхэр Г. И. Иванов) хүнэрэ зүбөөр эмхидхэжэ, гүрэнэй [illegible]тэ техникые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха талаар нилээд амжалтуйлаа. Тус партийна организаци [illegible]С-эй коллективтэ шэнээр нэмэжэ [illegible]он механизаторска кадрнуудые [illegible]гжүүлхэ, тэдэнние габьята[illegible]лда зоригжуулха тушаа ехэхэн [illegible]лдолго гаргаһан байха юм.

Мүн баһа, Кяхтын аймагай Погранична МТС-эй партийна организаци партбюрогой секретарь Ф. Сибидав) коллективэйнгээ дунда эмхидхэ[illegible] болон ойлгуулламжын худэлмэ[illegible] саг үргэлжэ ябуулжа байдаг. Зүтөөр, республикын МТС-үүдэй [illegible]тийна организацинуудай ажалгулые юрэнхы дээрэнь харахада, [illegible] һула байна. Олохон МТС-үүдэй [illegible]тийна организацинууд бодото [illegible]гээ дүүргэдэггүй, коллективэйнь ажал худэлмэридэ багаар нүлдэг байха юм.

Эгэтын МТС-эй партийна организаци (секретарынь нүхэр Бурдуковский) КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска пленумэй эрилтын ёһоор худэлмэрээ [illegible]дэхэн табижа шадаадүй байна. Тиимэһээ МТС-эй ажал худэлмэ[illegible]ни мүнөө гээгдэдэг, механизаторнуудай дунда хүмүүжүүлгын худэлмэ[illegible]он һулаар ябуулагдадаг юм.

Нүхэр Бурдуковский механизаторнуудай дунда политическэ удмшанартай хөөрэлдөөнүүдые үнгэрэхэ, социалистическэ мүрысө[illegible] үргэнөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ[illegible]ы коммунистнуудые хабаадуулхын орондо, элдэб янзаар захирдаг, зэмэлхэ ушар гаргадаг. Бригадууда өөрөө балай ошодоггүй, тэнграбахадаашье механизаторнуудтай [illegible]өрэлдэггүй, тэдэнэй али бүхы [illegible]тэнүүдые хараадаа абадаггүй [illegible]на.

Куйтунска МТС-эй партийна организаци (партбюрогой секретарь нүхэр Зверьков) баһал нимэрхүүгээр [illegible]далдаг. Тус организаци МТС-эй [illegible]екциин ажал-ябуулгые шалгадаг, дутуу дунданууд ыень саг дары[illegible]үүлжэ, тэдэнние усадхаха тушаа [illegible]жээ абадаггүй заншалтай. Профсоюзна, комсомольско организациудай ажабайдалда партийна организациин зүгһөө анхарал багаар таг[illegible]дана. Тэрэнэй эсэстэ эдэ организ[illegible]нууд механизаторнуудай дунда [illegible]хидхэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэринүүдые ябуулхаяа болишонхой шахуу. Эдэ бүхы шалтагаануудһаа боложо тус машинно-тракторна станци ажахын шухала кампанинуудые таһалдуулна. Үбһэ саб-шаха түсэбөө энэ МТС юрэ арбан процент дүүргэнэ. Гадна нобшор нобшорһоор таряа хуряалгые мэнэ һаяхан эхилээ. Механизаторнуудай ажалай журам һула, тэдэнэр гүрэнэй үнэтэ техникые гамнангүй, хаа хаана харуурһагүйгөөр хаяшадаг заншалтай. Иимэ задагай зайдан ябадалтай партийна организаци тэмсэдэггүй.

Худөө ажахын бүхы һалбаринуудые дэбжээхэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэг болбол МТС-үүдэй партийна организациин худэлмэриие һайжаруулһанһаа ехэнхидээ дулдыдаха юм. Тиимэ тула машинно-тракторна станцинуудай парторганизацинуудай һулаар, муугаар худэлмэрилдэг баримтые яабашье тэсэжэ болохогүй. Партиин айкомуудай МТС-эй зонодохи инструкторска группанууд МТС-эй партийна организациин худэлмэриие эрид һайжаруулха талаар бодото хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Гүрэнэй хүсэтэ техникые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха, гамтайгаар хадагалха, тракторна худэлмэринин шанарые һайжаруулха болон колхозуудтай хэгдэһэн договорой ёһоор, МТС-эй абаһан уялгые тэрээгээр бүрин дүүргүүлхэ хэрэг гээшэ машинно-тракторна станциин партийна организациин гол зорилго мүн.

Энэ шухала хэрэгые бэелүүлхэдээ партийна организаци, түбхын түрүүндэ механизатор, худөө ажахын мэргэжэлтэд бүхэнтэй холбоо барисаагаа һайнаар бэхижүүлжэ, тэдэнэй ажал худэлмэри, ажаһуудалыень мэдэхэ, тус тустань анхаралаа табиха уялгатай. Тэжээл бэлэдхэлгэ, таряа хуряалга гэхэ мэтын яаралтай худэлмэринүүдэй үедэ механизатор бүхэнэй ажалай бүтээсэ, комбайнернуудай үдэр бүриин худэлмэриин дүнгүүд бүридхэгдэхэ, зүбөөр сэгнэгдэхэ ёһотой. Социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хододоо бүридхэжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэлнүүдые олон зоной урда харуулха, нэбтэрүүлхэ шухала.

МТС-эй партийна организаци болбол механизаторнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, трактористнууд, тракторна бригадын бригадирнууд ба бусад механизаторнууд мүнөө социалистическэ предприятиин худэлмэришэн болоод байхадаа, урда урдынхиһаа тон ондоогоор, культурнаар ажалдаа хандажа, ажалай журам нигтаар сахиха болоно. Ажал худэлмэриһөө үлөө сагые механизаторнуудай зүбөөр хэрэглэхэдэ туһалан, тэдэнэй эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ тушаа тодорхой хэмжээ-ябуулганууdые хараалха хэрэгтэй. Архидаха, шажанай элдэб мухар һүзэгтэ шүтэхэ, хөөрэлдэхэдөө хараалай үгэнүүдые хэрэглэдэг гэхэ мэтын бузар баримтануудтай эрид шууд тэмсэхэ, механизаторнуудые сэнгэлиг һайн, элүүр энхэ ажаһуудалтай болгохын түлөө бүхы коммунистнууд, комсомолецууд болон профсоюзна организациин эдэбхитэдэй хүсые хэрэглэхэ шухала.

Машинно-тракторна станциин партийна организациин худэлмэриие һайжаруулха талаар партиин айкомууд үдэр бүри анхаралаа табижа, тэдэнэй ажал худэлмэриие нигтаар шалган, ядарһан газартань туһаламжа хүргэхэ ёһотой.

———o———

Советскэ ба польско арадуудай хани барисаан улам бэхижэнэ

Советско-польско хани барисаанай баярай вечер

ЛЕНИНГРАД, сентябриин 15. (ТАСС). А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ [illegible]рын академическэ театр соо советско-польско хани барисаанда зоо[illegible]улагдаһан баярай вечер үсэгэлдэ болобо.

Зал хадаа СССР-эй ба Польско [illegible]радай Республикын гүрэнэй тугуулаар гоёогдонхой. «Советскэ ба [illegible]лско арадуудай хоорондохи хэтэ[illegible]ын эбдэршэгүй хани барисаан [illegible]ндаха болтогой!» гэһэн ород ба [illegible]льско хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн лозунг сценэ дээгүүр татаатай байна. [illegible]рлин оронуудтай культурна холбо байгуулха Бүхэсоюзна обществ[illegible], эб найрамдалые хамгаалха Ленинградска областной комитедэй [illegible]өөлэгшэд, эрдэмтэд, уранзохёолууд, композиторнууд, профсоюзна [illegible]ажал-ябуулагшад, Ленинградска [illegible]предприятинуудай худэлмэришэд, [illegible]ленернүүд, албахаагшад, городой [illegible]дэ һургуулинуудай студентнүүд [illegible]театр соо суглараа.

Польско Арадай Республикын гүрэнэй Советэй түрүүлэгшын орлогшо В. Барциковский түрүүтэй польско-советскэ хани барисаанай обществын делегациие сугларагшад халуунаар угтаба.

ССР Союзай арадай артист Н. К. Черкасов эхилэлгын үгэ хэлээ. «Советскэ ба польско арадуудай ахадүүгэй хани барисаан ба харилсан ажаллалга» гэһэн элидхэл ород литературын институдай директор (Пушкинска байшан), СССР-эй Науканууdай академиин гэшүүн-корреспондент профессор Н. Ф. Бельчиков хэлэбэ.

Польско Арадай Республикын делегациие толгойлогшо В. Барциковский ленинградайхидта польско арадай зүгһөө халуун амаршалга хүргэбэ.

Вечерэй түгэсхэлдэ концерт болоо.

Вечер хадаа СССР-эй ба Польшын арадуудай хоорондохи хани барисаае эли тодоор харуулаа.

Бурят-Монголой АССР-эй худөөгэй интеллигенцидэ

Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин

ХАНДАЛГА

Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, советскэ арад социализмһаа коммунизмда дамжан орохо зорилгые амжалтатайгаар шиидхэжэ байна. Манай түрэл партии болон правительство советскэ хүнүүдэй материальна ажана байдалые, культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлхын, арадай бүхы духовно хүсые улам бадаруулхын тулада хүсэ ба зөөри гамнадаггүй.

Коммунистическэ партиин туйлай ехэ хүмүүжүүлгын худэлмэриин ашаар, СССР дотор социалистическэ идеологии дэбжэн батажажа, хэлбэришэгүйгөөр илан мандаа, тэрэнэй бата үндэһэ һууринь марксизм-ленинизм болоно. Хүнүүдтэ шэнэ, һайн һайхан моральна шэнжэ шанар бии болголго советскэ байгуулалтын асари ехэ туйлалта мүн болоно. Энэнь советскэ арадай Эхэ орондоо хэлбэришэгүй үнэн сэхэ, ушар ёһо мэдэхэ ба культурна хэмжээнэйнь үндэр дээрэ байһанда, советскэ арадай материалистическэ үзэл бодолтой болоһондо элэр үзэгдэнэ. Манай хүнүүдэй моральна үндэр дээдэ шанарынь тэдэнэй үдэр бүриин баатарлиг ажалай габьяануудта, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй амжалтануудта харагдана.

Социалистическэ идеологиин илалта хадаа хүнүүдэй ажабайдалдахи оюун мэдэрэлдэхи капитализмын үлэгдэлнүүд бүрин усадхагдаа гэһэн удхатай бэшэ.

Уршагта муухай урда сагай гутамшаг үлэгдэл гэхэдэ, хүнние һанаа сэдьхэлэйнь талаар доройтуулдаг шажанай мухар һүзэглэл болоно. Мухар һүзэглэл гээшэ советскэ хүнүүдэй зарим хубиин наука болон эрдэм һургуули шудалалгадань, зохёон байгуулхы ажалда тэдэнэй эдэбхитэйгээр хабаадалгадань һаад тойбо ушаруулдаг байха юм. Урда сагай хорото үлэгдэлнүүдэй нэгэниинь архидалга юм. Архидалга гээшэ социалистическэ обществын болон гүрэнэй интересүүдтэ тон ехэ хохидол ушаруулдаг. Архинша хүнүүд хэзээ бүхэндэ ажалай эмхи гурим алдуулдаг, ажалай журам задагайруулдаг, социалистическэ ёһоор хамтаараа ажаһууха гурим эбдэдэг. Саг үргэлжэ архи уудаг хүн өөрынгөө бэеые, өөрынгөө бүлын зол жаргалые һандаргадаг. Архинша хүн гээшэ дайсанай гарта бэлээр ородог юм.

Мүнөө үедэ капитализмын үлэгдэлнүүд ямар юумэн дээрэ харагданаб гэбэл, социалистическэ ёһоор хамтаараа ажаһууха гурим эбдэлгэдэ, зарим хүнүүдэй зүгһөө хобдог хомхой зан гаргалгада, хара амяа харалгада, ажалшадай эрилтэ хэрэгсэлнүүдтэ хайша хэрэгээр, албан хойрогоор хандалгада үзэгдэнэ. Ажаһуудалдаа таарахагүй зан абари гаргаха, хулигантаха гэхэ мэтын эрэмдэг муухай үзэгдэлнүүд мүнөөшье ушаһаар.

Хүнэй оюун мэдэрэлдэхи ба ажаһуудалдахи капитализмын үлэгдэлнүүдые бушуу түргэнөөр усадхахые коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудэринэ. Урда сагай эдэ бузар муухай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ талаар бидэ, багшанарта, медицинскэ, культурно-гэгээрэлэй худэлмэрилэгшэдтэ, худөө ажахын мэргэжэлтэдтэ ба колхозно интеллигенцидэ ямар ехэ харюусалгатай зорилгын даалгагдаад байһыень бидэнэр гүнзэгыгөөр мэдэрнэбди. Политическэ ушар ёһо мэдэлгые хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхын, үндэр дээдэ советскэ моралиие бэхижүүлхын тулада элониитэ арад зондо идейнэ болон культурна нүлөө үзүүлхэ бүхы арга хэрэгсэлнүүдые бүри эдэбхитэйгээр, оролдосотойгоор ба нэгэ шэглэлтэйгээр хэрэглэлгэ манай нангин зорилго болоно гээшэ.

Эдэ бүхы асуудалнуудые суглаан дээрээ зүбшэн хэлсэжэ, элүүр энхэ ажаһуудал, естественно-научна эрдэм дэлгэрүүлхэ, культурын эмхи зургаануудай ажалые һайжаруулха худэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсыт гэһэн уряатайгаар республикынгаа худөөгэй бүхы интеллигенцидэ хандаха гэжэ бидэнэр шиидээд, иимэ уялгануудые абанабди гэбэл:

1. Коммунистическэ парти болон Советскэ правительствын политика тухай, естественно-научна болон атеистическэ темэнүүдээр, худөө ажахын наукын болон түрүү дүй дүршэлэй амжалтанууд тухай лекци, элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдые фермэнүүдтэ, гүүртэнүүдтэ, бригадануудта, колхозно центрнүүдтэ, МТС-үүд болон совхозуудай худэлмэрилэгшэдэй дунда саг үргэлжэ үнгэргэхэ. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада бидэнэр тус тус бүридөө һара бүхэндэ лекци, элидхэл болон хөөрэлдөөнүүдые хоёрһоо үсөөн бэшэ үнгэргэхэбди.

2. Уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай худэлмэриие һайжаруулгада, зүжэгүүдые, концертнүүдые табилгада, вечернүүдые, олониитын нааданууdые, выставкэнүүд болон харуулан ойлгуулха агитациие эмхидхэлгэдэ өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадалсахаһаа гадна, худөөгэй болон колхозно клубуудта, библиотекэнүүдтэ, улаан булангуудта саг үргэлжын туһаламжа үзүүлхэ. Энээнэй тула:

клубай эдэбхитэдэй хүсөөр 4 зүжэг, 5 концерт бэлэдхэжэ намар-хабарай үедэ табиха;

«Элүүр энхэ ажаһуудалай түлөө», «Шэн зоригто ажал», «Шажан хадаа наука болон прогрессэй дайсан мүн» гэһэн тематическа вечернүүдые үнгэргэхэ;

газетэ, журналнуудые тараалгада өөһэдөө хабаадалсаха. Гэр бүлэ бүхэнэй газетэ гү, али журналтай болохыень туйлаха;

асуудал болон харюугай хэдэн вечернүүдые үнгэргэхэ;

хүн зондо кинокартинануудые саг үргэлжэ харуулгадань ба хүн зониие элсүүлгэдэнь туһалха. Киносеанснуудай урда тээ богонихон лекци болон элидхэл эмхидхэхэ, үнгэтэ газетэнүүдые гаргажа байха;

газетнэ витринэнүүдые, фотомонтажуудые болон номуудай тематическа выставкэнүүдые эмхидхэхэ.

3. Ханын газетэ, дайшалхы хуудаһа, молни, колючка гаргалгадань доодо шатын хэблэлэй редакционно коллегинүүдтэ туһалха.

4. Библиотекэнүүдтэ уншагшадай конференци болон литературна вечернүүдые үнгэргэхэ; номуудые үргэнөөр тунхаглан худөөгэй уншагшадые үдэр бүри олошоруулха; шагнагшадай эрилтэнүүдые, тэдэнэй һаһанай илгаае хараадаа абажа, номуудые шангаар уншалга эмхидхэхэ; манай ороной гайхамшаг хүнүүдэй ажабайдал тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ.

5. Түрэлхидэй дундахи педагогическа пропагандые шангадхаха, санитарно-гигиеническэ эрдэмые дэлгэрүүлэн, хүн зоной ажаһуудал ба ажалай условиие саашадань һайжаруулга туйлаха.

6. Үргэн олониитэ колхознигууд болон МТС-эй худэлмэрилэгшэдые физическэ культура болон спортдо хабаадуулжа, һайндуранай спортивна обществодо шэнэ гэшүүдые абаха, олониитын физкультурна мүрысөөнүүдые (велосипедээр урилдалга, санаар ябалга, шатарай турнир, волейбольно уулзалга гэхэ мэтэнүүдые) эмхидхэхэ.

7. Колхознигуудай гурбан жэлэй агро-зоотехническэ һуралсалые өөһэдөө толгойлон ударидажа, һуралсалай түсэб дүүргэхэ ябадал туйлахабди гэжэ худөө ажахын мэргэжэлтэд болон колхозно интеллигенци үгээ үгэнэ.

Хүн зоной дунда ябуулһан олониитын-политическэ болон культурно-хүмүүжүүлгымнай худэлмэриин үрэ дүнгүүд ниитын ажахын амжалтануудаар тодорхойлогдохо юм гэжэ бидэнэр һайса мэдэнэбди. Ушар иимэһээ тосхондо манай ябуулха бүхы худэлмэри хадаа худөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид ехээр хүгжөөн дэбжүүлхын түлөө олониитын социалистическэ мүрысөөе саашадань дэлгэрүүлгын тэмдэг доро үнгэргэгдэхэ зэргэтэй болоно.

Манай үүсхэлэй республикын худөөгэй бүхы интеллигенциин дунда үргэнөөр дэмжэгдэхэ байһандань бидэнэр этигэнэбди.

КПСС-эй обкомдо

Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин хандалга тухай

КПСС-эй обком Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин суглаанай материалые хаража үзөөд, иигэжэ **тогтообо:**

1. Республикын худөөгэй бүхы интеллигенцидэ хандаһан Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин хандалгые һайшааха.

2. Худөөгэй интеллигенциин суглаанууд дээрэ Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин хандалгые зүбшэн хэлсээд, тосхондо олониитын-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй худэлмэриие үнгэргэлгэдэ худөөгэй интеллигенциие үргэнөөр хабаадуулха талаар хэмжээябуулганууdые хараалхыень КПСС-эй айкомуудта, аймгүйсэдкомуудта, Гэгээрэлэй, Культурын болон Элүүрые хамгаалгын министерствонүүдтэ, ВЛКСМ-эй обкомдо, облпрофсоведтэ дурадхаха.

3. Культурын байшангуудай, худөөгэй клубуудай, библиотекэнүүдэй, уншалгын байшангуудай худэлмэриие эрид һайжаруулхын, ажалшадай политическэ ушар ёһо мэдэлгэ болон культурна хэмжээе али болохоор дээшэлүүлхын, советскэ наука болон худөө ажахын түрүүшүүлэй туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхын, колхознигуудай, МТС-үүд болон совхозуудай худэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхын тула худөөгэй интеллигенциин хүсэл оролдолгые элсүүлэн хабаадуулхыень КПСС-эй айкомууд, аймгүйсэдкомууд болон республикын Культурын министерствые уялгалха.

4. Загастайн сомоной Советэй интеллигенциин хандалгые толилхыень, олониитын-политическэ болон культурно-гэгээрэлэй худэлмэридэ худөөгэй интеллигенциин хэр зэргэ хабаадажа байһан тухай саг үргэлжэ бэшэжэ байхыень «Бурят-Монгольская правда», «Буряд-Монголой үнэн» газетэнүүдэй редакцинуудые уялгалха.

АЙМГҮЙСЭДКОМОЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ШҮҮМЖЭЛБЭ

ТОРИ. «Партийна ба гүрэнэй аппарадай худэлмэриин ехэхэн дутагдалнууd тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй тогтоолые аймгүйсэдком хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб гэһэн асуудал партиин айкомой бюро дээрэ хэлсэгдэбэ.

Ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй гүйсэдком тэрэ тогтоолой эрилтые дүүргэхэ тушаа бодото хэмжээ абаагүй гэжэ бюро тэмдэглэбэ. Аймгүйсэдкомой худэлмэридэ зүблөө хэжэ сагаа бараха, үлүү ехээр саарһа эрээлхэ баримтанууд мүнөөшье болотор үргэлжэлһөөр. Аймгүйсэдкомой, тэрэнэй таһагуудай зүгһөө ажалшадай гомодол болон мэдүүлгэнүүдтэ хайша хэрэгээр, албан хойрогоор хандадаг баримтанууд үзэгдэдэг байна.

Ажахын байгуулалтые албан хойрогоор хүтэлбэрилдэг баримтануудаа дары усадхажа, эмхидхэлэй бодото худэлмэриие шангадхаха гэжэ партиин айкомой бюро аймгүйсэдкомдо шанга эрилтэ табиба.

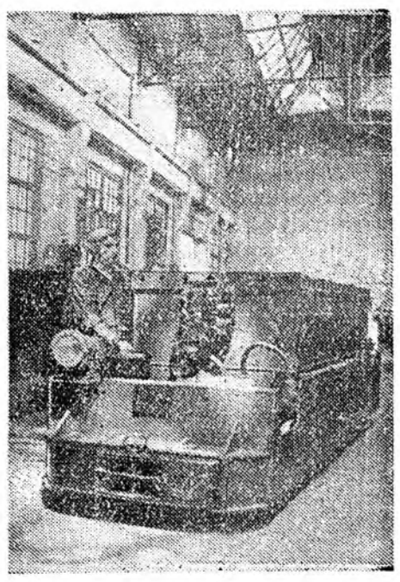

Сталинска область. Ворошиловай нэрэмжэтэ горно машина бүтээлгын Торецкэ завод нүүрһэнэй шахтануудта хэрэгтэй элдэб түхеэрэлгэнүүдые бүтээн гаргана. «8-АРВ» гэжэ хүсэ ехэтэ унифицированнэ аккумуляторна электровозуудые олоор гаргадаг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «8-АРВ» гэжэ шахтна электровоз.

ТАСС-эй фотохроникэ.

Манай Эхэ ороной столица—Москвада

Агуусхэ Октябрьда зорюулагдаһан зүжэг

Евг. Вахтанговын нэрэмжэтэ театр соо Н. Погодиной «Буутай хүн» гэһэн пьесэ табихаяа бэлэдхэжэ байна. Энэ пьесэ түрүүшынхеэ манай орон дотор 17 жэлэй саада тээ сценэ дээрэ табигдаһан байгаа. Тиихэдэ Ленинэй ажаябадалые ородой гайхамшагта актер Б. Щукин үнэн зүбөөр харуулһан юм.

Артистнууд Н. Плотников болон В. Покровский гэгшэд В. И. Ленинэй ажаябадалые шэнэ постановкодо харуулха гэжэ худэлмэрилнэ. Буутай хүнэй—солдат Иван Шадринай—ролиие И. Толчанов наадана.

Жэлэй захиа болзорһоо урид дүүргэдэг

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ московско «Динамо» заводой коллектив худөө ажахыда хэрэгтэй запасной частнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха жэлэйнгээ даалгабариие дүүргэбэ. Энэ предприяти тракторнуудай 7,5 мянганһаа дээшэ шестерна, ступиц болон дискнүүдые, сеялкын зубчаткануудые, хартаабха малтадаг машинануудай элдэб детальнуудые бүтээн гаргаа.

Худөө ажахын машинануудай запасной бүхы частнууд захил хэгшэдтэ эльгээгдээ.

Шэнэ гэрнүүд

Москвагай барилгашад худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын экскурсантнуудта зорюулан, Ярославска шоссейнээ холо бэшэхэнэ олон дабхартай 13 гостиницануудые барижа байна. Тэдэ гостиницануудай түрүүшын гурбан байшангууд гүрэнэй комиссида тушаагдаа. Тэдэнэй нинтэ талмайнь 6,5 мянган квадратна метрһээ дээшэ болоно. Мүнөө үшөө хэдэн гэрнүүд ашаглалгада тушаагдахаяа бэлэдхэгдэжэ байна.

Ойрын үдэрнүүдтэ гүрэнэй комиссиг Новоподмосковно, Первомайска, Садово-Сухаревска үйлэснүүдтэ, Варшавска шоссей дээрэ баригдаһан байрын олон дабхартай гэрнүүдые тушаан абаба.

Эмнэлгын эмхи зурганууд баригдана

Эмнэлгэ-һэргылэлгын эмхи зурганууд Москвада баригдажа байна. Энэ жэлдэ баригдаһан шэнэ больницануудта 2200 койкотнууд табигдахань.

СССР-эй Элүүрые хамгаалгын министерствын центральна больницын байшан, Педиатрын институт, Воздравотделэй московско-окско больница болон нэгэдэхи медицинскэ институдай клиникын дабхар ойрын жэлнүүдэй турша соо баригдажа дүүрэхэнь.

Зам харилсаанай, Радиотехническэ промышленностиин болон Үргэн хэрэглэлэй эд товарай промышленностиин министерствонүүд ехэ ехэ больницануудые бариха байна.

Украинска ССР. Крымскэ областиин Советскэ МТС-эй механизаторнууд Т. С. Мальцевай методээр газарые шаблаагүй плугаар, гүнзэгыгөөр хахалалгые туршажа үзэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МТС-эй главна инженер А. Ф. Ткаченко (баруун гарһаа) сорт туршалгын участогые даагша В. А. Золотова, Калининай нэрэмжэтэ колхозой туруулэгшэ Ф. К. Чуприков, тракторист И. И. Шуев гэгшэдтэ газарые шаблаагүй плугаар, гүнзэгыгөөр хахалхын тула плантажна плуг хэрэглэхэ тухай заажа үгэжэ байна.

ТАСС-эй фотохроника.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын мэдүүлгэ

Һүүлэй үедэ, Индо-Хитадтахи сэрэгэй ябуулганууды зогсоолгодо хүргэһэн Женевскэ зүблөөнэй эсэстэ, мүн «Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» гэгдэдэгые байгуулха түсэбүүдэй буруу һүрһэнэй эсэстэ уласхоорондын гуримшуулагдаагүй асуудалнуудые, тэрэ тоодо Азида хабаатайшье асуудалнуудые шиидхэлгэдэ таатай зохид услови байгуулагдаа. Энэ оршон байдал азиатска оронуудай арадуудай аша туһада, Зүүн зүгтэ эб найрамдал бэхижүүлгын аша туһада уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулхын тулада, Азидахи шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гуримшуулхын тулада хэр зэргэ хэрэглэгдэнэ гээшэб гэһэн хуулита асуудал гаража ерэнэ.

Арадуудай интересүүдтэй, эб найрамдал бэхижүүлхэ интересүүдтэй яашье тааралдахагүйһөө гадна, уласхоорондын оршон байдалые хурсадхалгада туһалха, шиидхэгдээгүй асуудалнуудые гуримшуулгада һаад түбэг татаха алхамууд гансашье Европо тушаа бэшэ, мүн Ази тушаа хэгдэжэ байна гэжэ баримтануд харуулна.

Зүүн-Урда Азиин оронуудые коммунизмһаа «хамгаалха» гэһэн шалтагаар энэ райондо сэрэгэй агрессивнэ шэнэ блок байгуулгада яаралтай бэлэдхэл Америкын Холбоото Штадуудай үүсхэлээр ба хашалтаар хэдэн һарын туршада хэгдэжэ байна гэжэ мэдээжэ. Энэ бэлэдхэл бүри Женевскэ зүблөөнһөө урда тээ эхилһэн юм. Тиихэдэ шэнэ блогой үүсхэлшэд хадаа тиимэ блогые Женевскэ зүблөөнһөө урид байгуулжа ерээд, тус зүблөөе уридшалан буруу һүрүүлхэ хүсэлэнтэй байһанаа нюугаашьегүй. Эгээ энээнтэй дашарамдуулан, сэрэгэй дурсагдагша шэнэ бүлэглэлые байгуулга түргэдхэхэ зорилгоор Холбоото Штадуудай зүгһөө Англида, Францида ба мүн хэдэн хэдэн бусад гүрэнүүдтэ хашалта хэгдэһэн байгаа.

Женевскэ зүблөөе таһалдуулха гү, али тэрээнэй хүдэлмэрилжэ байха үедэнь дэлбэ сохихо гэһэн һэдэлгэнүүдэй гаргагдабашье зүблөөндэ хабаадагшадай тон олонхинь Индо-Хитадтахи дайнда эсэс табиха гэжэ арадуудай улам шангаар эрижэ байһаниие хараадаа абажа, хэлсээ баталһаниинь мүн лэ мэдээжэ. Энэ хэлсээнэй эсэстэ Индо-Хитадтахи шуһата дайн зогсоогдоһон, национальна бэеэ даанхай байдал тээшэ Индо-Хитадай арадуудай хуулита эрмэлзэлгые хараадаа абалсан, энэ райондохи байдалай эсэслэн гуримшуулагдаха условинууд хангагдаһан байна. Мүнөө үедэ Холбоото Штадууд, тухайлхада, «Европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» тухай договорой буруу һүрһэнтэй дашарамдан «хүсэ баримталха» политикын тала баригшадай байдалые «заһаха» гэжэ найдан, энэ удаа Азиин ба Номгон Океанай райондо сэрэгэй бүлэглэл байгуулха шэнэ алхамуудые Англи ба Франциин дэмжэлгэтэйгээр хэһэн байна. Энээнэй эсэстэ Манилада конференци зарлагдажа, сентябриин 6-һаа 8 хүрэтэр болоһон, «Зүүн-Урда Азиие хамгаалха тухай договор» гэгдэдэг баталагдаһан байна. Энэ договорой үүсхэлшэд «хүсэ баримталха» дурсагдаһан политикын амжалта гээшэ гэжэ тэрээнээ харуулхые оролдон зогсолтогүй шуурилдажа байна.

Энэ договорой ба тэрээнтэй холбоотой зорилгонуудай ямар байһаниинь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, тус конференциие Зүүн-Урда Азиин оронууд бэлэдхээ бэшэ, харин Азиин оронуудһаа гадуур баруун гүрэнүүд бэлэдхэжэ үнгэргэһэн байна. Тиихэдэ энэ хэрэгтэ Холбоото Штадууд гол үүргэ гүйсэдхөө. Теэд США-гэй хилэнүүд Зүүн-Урда Азиһаа хэдэн мянган километр холо байна бшуу. Энэ баримта хадаа шэнэ бүлэглэлэй хэнэй аша туһада байгуулагдаһаниие, Зүүн-Урда Азиин оронуудай интересүүдтэй тэрээниие тааралдана гэжэ баталан хэлэгдэдэгэй тоосоогүй байһыень эли тодоор гэршэлнэ.

Конференцидэ хабаадагшад тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрээндэ США-һаа гадна Англи, Франци, Австрали, Шэнэ Зеланди, Таиланд, Филиппин ба Пакистанай хабаадаһаниинь мэдээжэ. Тиин шэнэ бүлэглэл Зүүн-Урда Азиин оронуудые «хамтаараа хамгаалха» зорилготой хэбэртэйгээр баталан хэлэгшэд, конференци зарлалгын үүсхэлшэд хадаа энэ районой оройдоо гурбахан ороние — сэрэгэй ба экономическа «туһаламжа тухай» доромжололто мүлжэлгын хэлсээнүүдээр США-тэй гар хүлөөрөө уяатай Таиланд, Филиппин ба Пакистаниие конференцидэ хабаадуулжа шадаһан байна. США, Англи ба Франциһаа ондоо бусад хабаадагшадынь—Австрали ба Шэнэ Зеланди хадаа британска доминионууд гэхэгү, али колониальна гүрэнүүдһээ политическэ ба экономическа талаараа дулдыданхай гүрэнүүд гэжэ һайн мэдээжэ.

Манилада болоһон конференци эмхидхэгшэдэй ёһотой зорилгые Зүүн-Урда Азиин олонхи оронууд бэлээр таажа ойлгоо. Энээнэй эсэстэ Инди, Индонези, Бирма, Цейлон мэтын оронууд тус конференцидэ хабаадахаһаа арсаа. Тиин дурсагдагша блогто хабаадуулхаар хараалагдаһан оронууд соohоо Зүүн-Урда Азиин олонхи оронууд, тэрэ тоодо ниитэ дээрээ 440 шахуу миллион хүн зонтой Инди ба Индонези хабаадахаһаа арсаһан байна. Колониальна гүрэнүүдэй хашалтаар Манилада договорто гар табиһан Зүүн-Урда Азиин оронуудай хүн зон хадаа бүхы Зүүн-Урда Азиин хүн зоной 5-най нэгэ хубиһаань үсөөн, бүхы азиатска оронуудые хамтадань абаад байхада хүн зонойнь оройдоо 10-най нэгэ шахуу хубинь болоно. Эдэ мэдээнүүд хадаа Зүүн-Урда Азиин арадуудай тэдээндэ газаа тээһээ баадхаһан, энэ райондо сэрэгэй бүлэглэлые байгуулха түсэбүүдтэ ямараар хандадагынь, эдэ түсэбүүдэй тэдэнэртэ хэды шэнээн харша байһыень эли тодоор харуулна.

Тэрээнһээ гадна, Азиин тон ехэ гүрэн болохо 600 миллион хүн зонтой Хитадай Арадай Республика сэрэгэй дурсагдаһан бүлэглэл байгуулгые өөрынгөө аюулгүй байдалда түбэгтэй гэжэ зүбөөр харан, эдэ агрессивнэ түсэбүүдтэ эсэргүүсэнэ.

Эдэ баримтануд хадаа Манилада болоһон конференци ба тэрээндэ хабаадагшадай баталһан договор хадаа Зүүн-Урда Азиин оронуудые «хамгаалха» зорилготой, тэндэхи арадуудай интересүүдтэ харюусана гэһэн баталамжын хэды шэнээн хуурмаг байһыень элирүүлнэ.

Манилада баталагдаһан договорой удханшье энээн тухай гэршэлжэ үгэнэ. Тэрэ удха хадаа энэ договор бодото дээрээ агрессивнэ зорилготой, түбхын түрүүндэ азиатска гүрэнүүдтэ эсэргүү зорюулагданхай гэжэ гэршэлнэ.

Тусхай «оршон байдалай» бии болоһон ушарта, договорто хабаадагшад хоорондоо зүбшэлсэхэ байна гэжэ договорой 4-дэхи статья соо хэлэгдэнэ, эдэ оронуудта болоһон, колониальна томо гүрэнүүдэй интересүүдтэй ба тэдээнэй сэрэгэй-стратегическэ бодомжотой тааралдахагүй ямаршье событи тиимэ «оршон байдал» болохо юм гэжэ харагдаха байна гэжэ договорто хабаадагшад сэхэ руунь ба нэгэнтэ бэшэ мэдүүлдэг байгаа. Холбоото Штадуудай правительство Индо-Хитад ба тэрээнэй арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл тушаа тиимэ хараа бодол баримталдаг байгаа, баримталжа үргэлжэлһөөр. Энэнь договорто гараа табиха зуураа Холбоото Штадуудай правительствын хэһэн тайлбари соо харуулагданхай, энэ правительство хадаа договороор хараалагдаһан хэмжээ-ябуулганууд «коммунистическэ агресси» гэдэгтэ эсэргүү зорюулагданхай гэжэ мэдүүлэн, тус тайлбари соогоо нюдэ далдалха гэжэ һэдэнэ.

Сэрэгэй энэ бүлэглэлэй агрессивнэ шэнжэтэй байһан тухай нимэ баримта хэлэжэ үгэнэ гэбэл, договорой условиин ёһоор, имагтал «тус договорой зорилгонуудые бэелүүлгэдэ туһалжа шадаха» гүрэнүүд энээндэ хабаадажа болохо байна. Ондоогоор хэлэхэдэ, ямар нэгэн гүрэнэй энэ тодорхойлогдо таараха таарахагүй тухай асуудалые договорые үүдхэгшэд өөһэдөө хүсэдөөр шиидхэхэ юм. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, тус бүлэглэлэй составые, мүн тэрэнэй шэнжэ шанарые Холбоото Штадууд өөрынгөө дураар бүрин тодорхойлхо болоно. Эдэ бүгэдэ хадаа ремилитаризированнэ Баруун Германиин хабаадалгатайгаар Европодо сэрэгэй агрессивнэ бүлэглэл байгуулгада шэглүүлэн баруун гүрэнүүдэй ябуулдаг политикатай сэхэ тааралдадаг байһаниинь тон эли юм.

Зүүн-Урда Азиин оронуудта эсэргүү «һүйдхэхы ябуулганууда» һаад ушаруулхын тулада өөһэдынгөө хүсэлэл оролдолго нэгэдүүлхые хүсэнэбди гэжэ Холбоото Штадуудай болон Манилада болоһон конференцидэ хабаадаһан бусад гүрэнүүдэй тусхай тушаалта нюурнууд мэдүүлдэг байна. Гэбэшье, иимэрхүү мэдүүлгэнүүдэй худал хуурмаг байһые баримтануды болон энэ райондохи болото байдалые мэдэхэ ямаршье хүнэй ойлгожо ядахаар бэшэ юм. Эндэхи арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөс, мүн национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө, хэтэ үеын колониальна дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө тэмсэлыень «һүйдхэхы ябуулганууд» гэжэ тэдэнэр нэрлэнэ. Зүүн-Урда Азиин оронуудтахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе хамагай түрүүндэ дарахын тулада хэрэглэжэ боломоор сэрэгэй организациие Азиин болон Номгон океанай райондо байгуулхые баруун гүрэнүүдэй, илангаяа США-гэй ехээр оролдодог байһан ябадал имагтал энээгээр тайлбарилагдана.

Эдэ оролдолгонуудые гаргахадаа коммунизмын адресаар худал хуурмаг үгэнүүдые тараадаг ба Советскэ Союз болон Хитадай Арадай Республикада эсэргүү үһэрилтэнүүдые заатагүй хэдэг ябадалһаа хэрэг ушар хубилнагүй ха юм. Энэ аргань шэнэ арга бэшэ юм. «Антикоминтерновскэ пакт» гэдэгые эмхидхэгшэдшье тиихэ сагтаа энээниие хэрэглэдэг байһан юм. Илангаяа, США, «хүсэ баримталха» политикын тала баригшад тус политикынгаа урагшагүйдэхэ бүридэнь энээниие мүнөөшье хэрэглэдэг байна.

Зүүн-Урда Азиин оронуудай «экономическа хүгжэлтэдэ» туһалха ябадал договорой зорилго баһал болоно гэжэ «Зүүн-Урда Азиин обороно тухай договорые» үүдхэгшэд хэлэдэг байна. Гэбэшье, энэ баталамжань бодото байдалтай оройдоошье тааралдахагүй байна. Зүүн-Урда Азиин оронуудые хамгаалха оролдолгоор сэрэгэй шэнэ блок байгуулагдаһан хэбэртэйгээр хэгдэдэг мэдүүлгэнүүдтэл адли, энэнь баһал тиимэ худал хуурмаг байна. Үнэндөө, блогые эмхидхэгшэд хадаа энэ районой арадуудай экономическа хэрэглэмжэ тухай ямар нэгэн оролдолго гаргадаг бэшэ, харин өөһэдынгөө хубиин, илангаяа сэрэгэй-стратегическэ шэнжэтэй интересүүдтэ үндэһэлэн тус блогой экономическа зорилгонуудта ехэ анхарал хандуулдаг байна. Зүүн-Урда Азиин районой сэрэгэй-стратегическэ удхашанар тухай хэлэхэ зуураа, «Энэ район олон янзын түүхэй эдээр, жэшээлхэдэ, сагаан туулган, нефть, каучук ба түмэрэй рудагаар... баялиг» гэжэ США-гэй гүрэнэй секретарь Даллесай энэ оной үшөө мартда онсо тэмдэглэһэниинь тушаан болоһон ушар бэшэ юм. Тиимэ болохолоороо, Зүүн-Урда Азиин оронуд США-гэй болон атлантическа блогто ородог тэрэнэй ханинарай сэрэгэй промышленностьда стратегическэ зүйлнүүдые үгэдэг газар болохо зэргэтэй байна. Колониальна томо гүрэнүүдэй экономикые түүхэй эдээр хангадаг газар нютагууд хойшодоошье болохо һуури тэдэндэ бэлдэгдэнхэй байна. Договорто хабаадагшадай үмэнэ табигдаһан зорилгонуудай нэгэн болгошо «экономическа хэмжээ-ябуулганууд» эгээл иимэ удхатай байна.

Сэрэгэй шэнэ бүлэглэл үнэндөө колониальна гүрэнүүдэй блок мүн болоно. Илангаяа, хариин дарлалтые усадхаад, орон дотороо арадай засагые тогтоожо, экономическа ба культурна хүгжэлтын замда батаар оroһон агууехэ хитад арадай түүхэтэ илалтатай дашарамдан байдалайнь үндэһөөрөө хубилһан Азида экономическа ба политическэ һуурияа алдахагүй гэһэн империалистическэ зорилго энэ блогой үндэһэ һууринь болоно. Азида шууд дэлгэржэ байһан национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе һаатуулха гэһэн һэдэлгэнүүдэй гарадаг болобошье, азиатска оронуудай арадууд бэеэ даанхай национальна хүгжэлтын замаар дабшаха гэжэ этигэлтэйгээр хэлэжэ болохо байна.

Европын аюулгүй байдал, мүн Зүүн-Урда Азиин арадуудай бодото аюулгүй байдал хаана ямаршье нинтын байгуулалтатай байг—хамаагүй—газаа талаһаа баалалта ба хамааралсалгагүйгөөр энэ районой бүхы гүрэнүүдэй хамтаараа хүсэл оролдолгоо гаргаад байхадань лэ хангагдажа болохо байна. Гансахан Азиин арадуудай интересүүдтэ бэшэ, харин бүгэдэниитын эб найрамдалай интересүүдтэ зохилдон таараха эгээл энэ принцип хадаа Хитадай Арадай Республикын ба Индиин энэ оной июлиин 28-да, мүн Хитадай Арадай Республикын ба Бирмын июниин 30-да соносохоһон хамтын декларациидай үндэһэ һуури боложо үгэнэн байна.

Имагтал Азиин арадуудай бэеэ даанхай байдалые болон суверенитедые мэдэржэ, тиин тэдэнэй хүгжэхэ амгалан тайбан эрхэ байдал лэ экономическа ба культурна дэбжэлтэ туйлаха арга боломожо тэдэндэ нээжэ үгэхэ байна-

нинь сохомтой. Энээнтэй дашарамдуулан, Арадай палатын засалдаа хараан үгэ хэлэхэдээ, Хитадта дайн байлдаанай соогдоһоной удхашанар тухай тожо, «Индо-Хитадта гуримшуулгаа болоһоной эсэстэ Азиа хадаа амгалан тайбан ба тогтууритай байдалда найдабаритай болоо» гэжэ премьер-министр Неругэй мэдүүлгэниие зүбшөөнгүй байха аргагүй.

Агрессивнэ шэнэ бүлэглэлые хидхэгшэд Лаос, Камбоджа ба Урда Вьетнамые али нэгэнгаар тэрээндээ татан оруулан оролдоно. Сэрэгэй ба экономическа хэмжээ-ябуулганууды харалцаа договорой статьянууд Камбоджа, Лаосто болон Урда Вьетнамда тусгаршэлэн хамаатай байжа болохо гэжэ договорто хабсаруулагдаа протокол соо сэхэ хэлэгдэнэ. Тэрэ һээ гадна, сэрэгэй уялганууд хамаатай договорой 4-дэхи статьяны соо, тэрэшэлэн 8-дахи статьяда тэрээндэ хабаадагшад өөһэдынгөө бодомжын ёһоор договорые яншье территоридо хамаатай болгоно гэдхэжэ болохо юм гэжэ заажа байна. Договорто эдэ дүримүүдые оруулаа ябадал Лаос, Камбоджа болон Вьетнам тушаа Женевскэ хэлсээе дүгэлгэдэ һаад ушаруулха гэжэ ерэ эрмэлзэжэ байһан тухайнь сэхэлэжэ үгэнэ.

Гэбэшье, Женевскэ зүблөөндэ хабаадагшадай Вьетнам, Лаос ба Камбоджа тухай абаһан уялдуудтайнь дурсагдаһан һэдэлгэнүүдтнай тааралдахагүй байна. «Зүүн-Урда Азиин обороно тухай договорой» авторнуудта һануулгүлүү бэшэ байна. Эдэ уялганууд ба Лаосой, Камбоджын ба Урда Вьетнамай түлөөлэгшэдэй невэдэ хэһэн мэдүүлгэнүүдёһоор тэдэнэр ямаршье сэрэгэй бүглэлэлдэ оруулагдаха зэрэгэгүй.

Энэ договор Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай зорилгануд болон принципүүдтэ зохилдоно гэжэ «хүсэ баримталха» политикатала баригшад договоройнгоо зорилгуби соо мэдүүлнэ. Гэбэшье, иимэрхүү мэдүүлгэнүүд ямаршье үндэһэ баримтагүй гэжэ мэдэжэ ядаа бэшэ юм. Үнэндөө Манилада баталагдаһан договор, Хойто Атлантическа Пакт мэтын сэрэгэй туслалгаа агрессивнэ бүлэглэлүүдые байгуулха тухай хэлсээнүүд шэнги тулаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин зорилгонууд ба принципүүдтад харша байха юм. Энэ ушаршалдалда дуратай принципүүдтэй бэ эб найрамдалые дэмжэхэ интересүүдтэй оройдоошье тааралдахагүй шэнэ дай бэлэдхэхэ ябадалда үүлүүлэгдэһэн ябуулганууда далдалхын тулада ООН ба энэ организациин нэрэ хэрэглэгдэнэ.

«Өөрыгөө хамгаалалгын» интересүүдээр болон сэрэгэй бүлэглэлүүдтэ хабаадуулагдаһан оронуудай арадуудай «экономическа хүгжэлтэй» туһалха ябадалаар гүрэнүүдэй сэрэгэй бүлэглэлүүдые зүбтүүлхэ түрүүшынхеэ һэдэлгэ хэгдэнэ бэшэ. Атлантическа блогой байгуулагдаа үедэ мүн лэ иимэ һэдэлгэ хэгдэдэг байгаа, мүнөө буруу һүрэһэн «европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» бүгуулха түсэб зохёолгын үедэ бэ иимэ һэдэлгэ хэгдэдэг һэн.

Азиин арадуудай национальна хүгэрмэлзэлгые ойлгодог байһан туулгаа Манилада болоһон конференцидэ хабаадагшадай зариманайнь ямаршаг мэдүүлһэн ба Арадай Хитадаа өөһэдынгөө харилсаае гуримшуулгахые хүсэжэ байһан тухайгаа тэмдэглэһэн ябадал анхарал хандуулна. Энээнтэй дашарамдуулан, Англиин, тэрэшэлэн Франциин тусгаршай түлөөлэгшэдэй, илангаяа Женевскэ зүблөөнэй үедэ зохихо хүдүүлгэнүүдые хэдэг байһан тухайнь һануулхада үлүү болохогүй байна. Зүгөөр юрэнхыдөө Азиин оронуудаа эсэргүүгээр, илангаяа Хитадта эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй агрессивнэ блогто Англиин ба Франциин хабаадалгатай нимэ хүдүүлгэнүүд яагаад тааралдахаа шэб гэжэ асуухаар байна.

Советскэ правительство хадаа Манилада болоһон конференциие «Зүүн-Урда Азиин обороно тухай договорые» Азидахи болон Далай Востогтохи аюулгүй байдалай интересүүдтэ эсэргүүгээр, тиихэтэй хамаата Азиин арадуудай эрхэ сүлөөнгүй ба национальна бэеэ даанхай байдалай интересүүдтэ эсэргүүгээр шэглүүлэгдэһэн ябуулга гэхэһээ онцгоор сэгнэжэ шадахагүй байна. Зүүн-Урда Азиин ба Номгон Океанай райондо сэрэгэй дурсагдаһан шэнэ блогые байгуулгые үүдхэгшэд гүрэнүүд эб найрамдалые бэхижүүлхэ зорилгонуудта тад харша ябуулгануудайнгаа түлөө бүхы харюусалгыень бэедээ даажа абаха болоно.

Комбайнуудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха

Комбайнуудые бүлэг бүлэгөөрнь ашаглая

Мүнөө жэлдэ манай МТС-эй механизаторнууд эгээл түрүүшынхнээ ороohото культурануудай комплексно хуряалга хэжэ байна. Комплексноор таряа хуряахада ехэ түргэн, хуряалгын бүхы хүдэлмэрние богонихон саг соо үнгэргэхэдэ тусгаар удхашанартай. Тиихэдэ ороohо таряанай валова суглуулгынь хэмжээн һураггүй ехэ, хадалгынгаа хойноhоо тэрэ сагтань солоомоёо сомоод, һүүлээрнь лущени хэхэдэ гү, али хахалхада зохид байдаг.

Комплексноор таряа хуряахадаа комбайнууд ганса гансаараа ябуулагдангүй, бүлэг бүлэгөөр хүдэлгэгдэдэг байна. Энэ жэлдэ манай МТС-эй комбайнууд бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлмэрилнэ. Иигэжэ ажаллахада ехэ һайн. Юундэб гэхэдэ, машинануудтаа техническэ харуурһа хэхэдээ механизаторнууд бэе бэедээ туһалалсахадань, дүй дүршэлөө андалдахадань ехэ зохид болоно. Гадна, хоёр—гурбаараа таряа хадахадаа комбайнернууд бэе бэеэ харалсажа мүрысэхэдэнь һайн байдаг. Мүн тэдэнэй хүдэлмэрние хинан шалгахада таарамжатай.

Минии агрегат нүхэд Ринчин Эрдынеев, Вячеслав Еранский гэгшэдэй агрегадуудтай нэгэ бүлэг болоод, Калининай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилнэ. Бидэнэй комбайнууд нэгэ газарта зэргэлжэ, амяар амяараа загонуудые хэмнүүлжэ абаад, тэдэнээ тойрон хададагбди. Загопоймнай талмай 14—15 гектарһаа бага бэшэ байдаг. Тэрэнээ халаан соогоо хадажа дүүргээд, солоомыень зөөжэ сомодогбди.

Хэрбээ урда жэлнүүдтэ шэнги ганса гансаараа таряа хадаха болоо һаа, солоомыень тэрэ сагтань зөөжэ сомохонь ехэ хүндэ байха һэн. Гадна, хадаһанай һүүлээр үнн болгонгүй лущени хэхэ гү, али хахалха аргагүй байдаг.

Бүлэглэн хүдэлмэрилхэдэ комбайнова агрегадуудай ажалайнь бүтээсэ ханигүй дээшэлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ би «Коммунар» маркын комбайнаар нормоёо 100 процент дүүргэдэг байбаншье, сезон соогоо арай гэжэ 290 гектар хадаһан байнаб. Тиихэдэ хадаһан таряанайнгаа солоомые обоолжо үрьдидэггүй байгаа һэмдн. Мүнөө жэлдэ нормын ёһоор 8 га хадахын орондо үлэр бүри 16—20 гектар хүрэтэр хададаг, тэрэ сагтань агрегадайнгаа хүсөөр солоомыень суглуулжа сомодог байнабди. Энэ сезон соо 400 гектар хадаха уялгатайб. Тэрэ уялгаяа сентябриин 20 болотор заатагүй дүүргэхэб. Намтай хамта ажалладаг нүгөө нүхэдни мүн тэрэшэлэн үдэрэйнгөө нормые холо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Комбайнова агрегадуудай ганса гансаараа эндэ тэндэ хүдэлхэдэ уһа, горючи, тоhодолгын материалнууд хододоо дуталдадаг байгаа һэн. Бүлэг бүлэгөөрөө хүдэлмэрилхэдөө комбайнова агрегадууд уһаар, горючаар ба бусад зүйлнүүдээр дүүрэн хангагдадаг.

Нэгэ полиhоо нүгөө полидо ошолгын маршрут табихадаа таряанажалай бригадын бригадир нүхэр Бадмажапов эдэ гурбан комбайнуудаа хододоо нэгэ газарта ябахаар хараалдаг юм. Нэгэ газарта ябахадаа хэн нэгэн комбайнерай тойрожо байһан загоноо тэрэ үдэртөө хадажа, солоомыень суглуулжа шадаагүй һаань, хамһалсадагбди.

Эндэхи гурбан агрегадуудта бултадаа 30 гаран хүн хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр хадаа нэгэ газарта ажаллана гээшэ. Тэдэнэй дунда партийно-политическэ хүдэлмэрние ябуулхада ехэ таатай. Манай эндэ партийна эмхидхэгшээр коммунист Николай Петрович Вдюхин хүдэлмэрилнэ. Энэ нүхэр ганса политическэ хүдэлмэри ябуулна бэшэ, харин комбайнаар хуряалгын бүхы хэрэгтэ хододоо хамааралсажа, агрегадай нэгэ полиhоо нүгөө полидо ошолгын маршрут ямар бэ, хүдэлмэрнигөө графигые хэр зэргэ дүүргэжэ байнаб гэжэ саг үргэлжэ hонирхожо байдаг.

Таряа хуряалгые эрхим һайнаар үнгэргэхын, комбайнуудые зүбөөр ашаглахын тула бүхы арга боломожонууд байгуулагдаха ёһотой. Гэбэшье, Калининай нэрэмжэтэ колхозой правлени эндэхи агрегадуудай үшөө һайнаар хүдэлмэрилхын тула зохид услови мүнөө болотор байгуулнагүй. Жэшээлхэдэ, комбайнуудай бункер соохи таряае абаха мэшээгүүд холо дутана. Нэгэ комбайнда 50 мэшээг байхын орондо, оройдоо 20-ood байдаг. Гансал энээн дээрэһээ боложо комбайнууд зогсохо баатай болоно. Гадна, механизаторнууд болон колхознигуудай байрладаг полевой станние һайса түхээрэгүй. Тэндэ сүлөө сагаа культурнаар үнгэргэхэ ямаршье арга болможо байхагүй. Ядахын зэргэдэ стол дээрэ наадаха нааданууд үгы. Тэдэнэй эдихэ продуктнуудые хододоо дутаадаг байна. Эдэ дутагдалнуудые колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Цыдыпов һаяын үдэрнүүдтэ усадхаха ёһотой.

Бальжинима Базаров,
Селендумын МТС-эй комбайнер.

Таряагаа малда гэшхүүлнэ

Үнгэрһэн хабартаа Мухаршэбэрэй аймагай Булганнай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Гашейн МТС-эй механизаторнуудтай хамта үдэр, һүнигүй ажаллажа Жаргаланта гэжэ хадын арада 200-гаад гектарта шэнисэ таряа һэн. Харин энэ ехэ таряалан, нинтын зөөрндэ колхозой правлениин эзэн бусаар хандадаг дээрэһээ, бүхэли зундаа адуу малда гэшхэгдэжэ, өөдтэй ургаса ургаагүй.

Моришон нүхэр Цыренов тэрэ талхан соо моридоо табижа үдэр, һүнигүй гэшхүүлнэ. Энэ таряан соо гансаншье нүхэр Цыреновэй хаража байһан морид умбажа байдаг бэшэ юм. Помто-Шэбэртэ гэжэ газарай фермын гахайнууд поршоонхонуудтайгаа хамта энэ поли соо орожо, үдэрөө дүүрэн онгиргоно, таряа үлтэ зада гэшхэнэ. Гахайшад, тусхайлбал, нүхэр Мункуева гахайгаа адуулангүй поли руу зүглүүлээд лэ, хойшонь туужархидаг зантай.

Ингэжэ аяар 200 гаран гектарта колхознигууд болон механизаторнуудай оролдожо хаяһан хайран таряан хэндэшье хэрэггүйгөөр хосоржо байна. Энээндэ колхозой правлени зэмэтэй. Түрүүлэгшын уялгые дүүргэжэ байһан нүхэр Дамбаев малаараа таряа гэшхүүлжэ байһан хүнүүдтэ хэмжээ абанагүй, ядахадаа таряа хараха хүниие-ньье томилногүй.

Ж. Будаев.

Альганайшье шэнээн газарта сабшагдаагүй ногоо орхихогүй

Тэжээл бэлэдхэлгэ унжагайруулагдана

ДОРИ. (Телефоноор абтаба). ...ын МТС-эй харьяата колхозуудта ...ай тэжээл бэлэдхэлгэ унжагайруулагдажа байна. Энэ хүдэлмэ...ин темп һүүлэй үедэ иланга...аар һуладаба.

Һүүлэй мэдээгээр МТС-эй дэргэдэ...ин колхозууд үбһэ сабшалгые 70,5 процент, үбһэ бэлэдхэлгые—21,3, ...ос даралгые 4,1 процент болгоод ...ба. Энэ тоо юу харуулнаб гэхэ...ь тус аймаг дотор тэжээл бэлэд...ын болошогүй муугаар ябуулаг...ин байһанние гэршэлнэ.

МТС-эй харьяата колхозуудта тэ...ин бэлэдхэлэй гээгдэлые Киро...ай нэрэмжэтэ колхозой жэшээ дээ...ь харуулхада эли боложо үгэхэ ...ба. Энэ колхоз үбһэ хуряалгые ...ахалтатайгаар ябуулжа шадаха ...ьда арга боломжотой байгаад, ...ь хүдэлмэрииие унжагайруулжа, ...ай ерэхэ үбэлжэлгые тэжээ...ь дутамаг унгэргэхын аюулда ...гөөд байха юм. Сабшалангайн ...ь 58,3 процентые сабшаад, түсэ...ь 12,5 процент үбһэтэй болоо. ...хидэ силос даралгын түсэб миил ...ь процент дүүргэгдээ. Мүнөө саг ...ай болоо. Хэзээ түсэбөө дүүргэхэ...ь. Даб дээрэ ямаршье тэмдэг үгы. ...ин колхозой түрүүлэгшэ нүхэр ...ьянов, партийна эхин органи...ин секретарь нүхэр Лодойбалов ...гэд сагай уларилда, сабшалан...ай ургасын мууда бүхы зэмыень ...ood, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэ...

рииие эмхигүйгөөр ябуулна. Колхозой газар дээрэ шугы шэбэр, ойн соорхой, таряанай заха хирхаг гэхэ мэтын үбһэшэлхөөр һайн ургасатай газарнууд бии аад, тэрэниие сабшаха хүдэлмэри эмхидхэгдэнэгүй.

Хэрбээ үбһэ хуряалга дээрэ хүдэлмэриин хүсые дүүрэнээр хэрэглээ һаа, тэжээл бэлэдхэлгые иигэжэ унжагайруулхагүй байгаа. Үбһэ хуряалгын эхиндэ 500 хүн хүдэлмэрилһэн аад, мүнөө тэдэнэй 370 гаран хүниинь тус ажал дээрэ үлэбэ. Үбһэндэ һая орожо байха үедөө энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд «үбһэшэдөөр дутамагбди» гэжэ гэмэрэлдэһэн юм. Тиигээд колхозой хуряалгада туһалалсахаяа Улан-Удэ городһоо 50 гаран хүнэй ерэхэдэ хүүлхэ хүдэлмэреэ олонгүй, тэдэниие хэдэн хоногто ажалгүй байлгаһан байна.

Силос даралга бузгайгаар хожомдуулагдажа байха юм. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 1160 тоннын орондо 40 гаран тонно силостэй болоод, тэрээндэ хэрэглэгдэхэ культурануудые ба үбһэ ногоо сабшанагүй. Һүүлэй 5 хоног соо нэгэшье тонно силос даралгүй. Силоснэ кукурузынь ургаса хуряагдаадүй байһаар.

Үбһэ хуряалга дээрэ ябаһан МТС-эй механизмууд бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. Энэ колхозой сабшалан дээрэ МТС-эй 2 агрегат хүдэлмэрилнэ. Теэд хуряалгын эхилһэнһээ хойшо оройдоо 275 гектар сабшаба. Тракторна сенокосилкануу эбдэржэ, урагшаа ябахагүйһөө гадна, агрегадта хүдэлмэрилхэ хүнүүдые колхоз үгэнгүй байжа, тэрэниие хэдэн үдэрөөр һаатуулна.

Үдын МТС-эй газаа 2 стогометатель хэбтэнэ. Тэдэ механизмуудые хүдэлгэхэ тухай ямаршье оролдолго гаргаагүй аад, МТС-эй главна инженер нүхэр Убоев «хүн үгы» гэһэн шал худал шалтаг баряад, һэнгэргүй хөөрэжэ һууха юм. МТС-эй нэгэшье агрегат үбһэ хуряаха нормоёо дүүргэнэгүй. Самоходно 3 сенокосилкын миил нэгэниинь ябана. Сенокосилкануудынь дүүрэн хүсөөрөө хүдэлмэрилнэгүй. Ябаа болоходоо үбһэ сабшаха 5 хюрөөгэйнгөө 2-ыень хүдэлгэжэ, нормынгоо хахадые сабшана.

Тус МТС-эй харьяата Сталинай нэрэмжэтэ, «Гигант», «Пламя» колхозууд гээгдэгшэдэй тоодо ороно. Эдэ колхозуудта үбһэ бэлэдхэхэ түсэб оройдоо 10,4—27 процент дүүргэгдэнхэй.

Үбһэшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри муу. Социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй дүн гаргагдадаггүй. Мүн показателиин доска байхагүй, газетэ, журнал уншалга, хөөрэлдөө үнгэргэлгэ эмхидхэгдэнэгүй. Тэрэ ажалые колхоз болон МТС-эй партийна, комсомольско организацинууд хүтэлбэрилнэгүй.

Ц. Дандаров,
манай корреспондент.

Арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэнэгүй

Хударын аймагай колхозуудта үбһэ тарыа хуряалгын хүдэлмэри ...ааар ябуулагдана гэхын аргагүй. Республика соогоо дундахануур ябаг...даа һанаагаа амараад, һүүлэй үе...ь хүдэлмэриингөө темпые, иланга...ь тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэ...ие тус аймагай колхозууд һуладаба.

Һүүлэй 10 хоног соо үбһэ сабшалгые 14,7 процент, һүрилэлгөөр—6,7, ...ос даралгаар 6,1 процент ургалгаа болоһон байна. Хэрбээ иимэ темп...ээр хүдэлмэрилхэ болоо һаа, тэ...ь бэлэдхэлгын түсэб дүүргэхэнь ...ютэй. Сентябриин 13 хүрэтэр ар...ь хоног соо аймагай колхозууд ...3 гектар талмайн үбһэ сабшаһан, ...ь тонно силос даралаһан байха юм. ...гээд, нэгэшье тонно набшаһата ...эл үнгэрһэн арбан хоног соо ...дэхгдээгүй. Эдэ баримтануу юу ...уулнаб гэхэдэ, тэжээл бэлэдхэлэй ...элмэрние шангадхаха тухайда ку...инхидай анхаралаа багаар хан...аһанние гэршэлнэ.

Тэжээл бэлэдхэлгэ Хамнигадайн МТС-эй харьяата колхозуудта иланга...а муу. Арбан хоногой туршада ...йдоо 260 гаран тонно силос да...даһан байха юм. МТС-эй харьяа...ь Сталинай, Ждановай, Хрущевой ...эмжэтэ колхозууд энэ хүдэлмэ...ие бүришье һуларуулба. Эдэ ...хозууд силос дараха үбһэ ногоо элбэгтэй аад, тэрэ арга боломжонуудаа хэрэглэнэгүй.

Ждановай нэрэмжэтэ колхоз 60 гектар наран сэсэг таринхай. Ургасань. һайн. Гэбэшье, тэрэнэй ургаса хуряалга мүнөө хүрэтэр хүсэд эхилээдүй байһаар. Тус колхоз МТС-һээ комбайнай ерэжэ, наран сэсэгэй ургаса хуряахые сентябриин 11 хүрэтэр хүлеэбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо колхознигуудай ажалай журам һула. Тэдэнэй хүсэн хуряалгын хүдэлмэридэ элсүүлэгдэжэ шадаагүй. Энэ халуун хүдэлмэриин үедэ тус колхозой гэшүүд ажалаа хаяад, һамарта гарашадаг байха юм. Энээнһээ боложо тэжээл бэлэдхэлгэ зогсоогдошоһон шахуутай. Арбан хоног соо арайхан 28 гектарай үбһэн сабшагдаба. Тэрэ үе соо тонношье силос дараагүй. Мүн набшаһа мүшэр бэлэдхэлгые зогсоожорхёо.

Тэжээл бэлэдхэлгын темп һуладаашье һаа, таряа хуряалгын хүдэлмэриин эршэ шангадаа бэзэ гэжэ һанагдаһан байгаа. Теэд, таряа хуряалгыншье хүдэлмэридэ һайрхалтай юумэ үгы. Хамнигадайн МТС-эй харьяата колхозууд 10 хоног соо миил 490 гектар талмайн таряа хуряаба. МТС-эй комбайнова олонхи агрегадуудынь нормоёо дүүргэнэгүй.

Механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри мууса ябуулагдана. МТС-эй партийна организацийн секретарь нүхэр Сахаанов, профорг нүхэр Баженов гэгшэд үбһэ, таряа хуряалгын хүдэлмэридэ ябагшадай дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэгүй. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан нүхэр Цыбиковэй комбайнова агрегадта хуряалгын эхилһэнһээ хойшо эдэ нүхэд оройдоо үзэгдөөгүй байха юм. Үнэн дээрээ тэндэхи станда харуулан ойлгуулха агитаци, лозунг гэжэ байхагүй, ханын газетэ гаргагданагүй, агитаторай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй. Тэрэшэлэн агрегадай хүдэлмэришэдэй хэһэн хүдэлмэриин дүн гаргагданагүй.

Энэ колхоздо ябаһан 3 комбайн августын 20-һоо сентябриин 10 хүрэтэр 300 гаран гектар талмайн таряа хуряаба. Хүдэлмэриинь шанар муу. Хадалга дээгүүр хэгдэнэ, таряан гээгдэнэ. Хуряалгын эхеэр комбайнова хуряалгые эмхидхэгшэ боложо нүхэр Марин гэгшэ ерэһэн аад, удааншье байнгүй бусашоо. Ошоһоор арбаад хоножо байна. Хэһэншье юумэниинь харагданагүй.

Үбһэ таряа хуряалгын хүдэлмэринүүдэй темпые һуладхангүй, тэжээл бэлэдхэхэ, ургаса хуряаха, таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө тоосохо уялгаяа болзор соонь дүүргэхын түлөө тэмсэхэ шухала.

С. Бадмаев,
манай тусхай корреспондент.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

ТҮРҮҮ СЕЛЬПО

Сэлэнгын аймагай худалдаа наймаанай организацинуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ үнгэрэгшэ жэлһээ хойшо Селендумын сельпо түрүү һуурида ябана.

Байгша оной найман һарын дүнгөөр тус сельпо эд бараа худалдаха түсэбөө 134 процент дүүргэжэ, Сэлэнгын райпотребсоюзай правленийн, партийна эхин организацийн дамжуулгын Улаан туг абаба.

Сельмагые даагша Раднаева, магазинуудай эрхилэгшэд нүхэд Волосатова, Никифорова болон бусад найман һарынгаа даалгабари 160—180 процент дүүргэжэ, жэлэйнгээ түсэбые октябриин 15-да дүүргэхээр шиидэнхэй.

Мүнөө холын фермэнүүд, таряан ажалай бригаданууд дээгүүр нүүдэл худалдаа наймаан һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

ШЭНЭ КЛУБ

Маленковой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель һаяшаг 400 хүнэй һууритай һаруул һайхан хоёр дабхар шэнэ клуб барижа байна. Клубта библиотекэ, уншалгын зал, гримировочно, фойе түхеэрэгдэхээр хараалагдана.

Колхозой шэнэ клуб мүнөө сагаадагдажа, шэрдэгдэжэ байна.

ТҮРҮҮ КОМБАЙНЕРНУУД

Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ ажалладаг Селендумын машинно-тракторна станцийн комбайнернууд Г. Тубчинов, Ш. Чагдуров гэгшэд үдэр бүриингөө даалгабариие 170—180 процент хүрэтэр дүүргэнэд.

ШЭНЭ ГОСТИНИЦА

Аймагай центртэ шэнэ гостинница бариг дажа һаяхан дүүргэгдээ. Тус гостиница 4—4 хүнэй байратай дүрбэн таһалгатай ба тусхай кухнитай юм.

ХЁЛГО ГОЛОЙ ЭРЬЕДЭ —ШЭНЭ ЦЕНТР

Маленковой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ шэнэ центртэ байражахын тула барилгын ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Тэндэ клуб, правлени, хүүгэдэй ясли, магазин, үүлтэртэ малай байранууд баригдажа дүүргэгдэхэеэ байна.

Богонихон болзор соо тус колхозойхид долоон жэлэйнгээ һургуулийн байшан, багшанарай байрлаха 5—6 гэрнүүдые урилба. Сентябриин нэгэндэ 100 гаран колхознигуудай үхибүүд шэнэ газарта—Хёлго мүрэнэй эрьедэ һаруул һайхан һургуулиингаа байшан соо һуралсалайнгаа шэнэ жэлые эхилээ.

Р. Лубсанов.

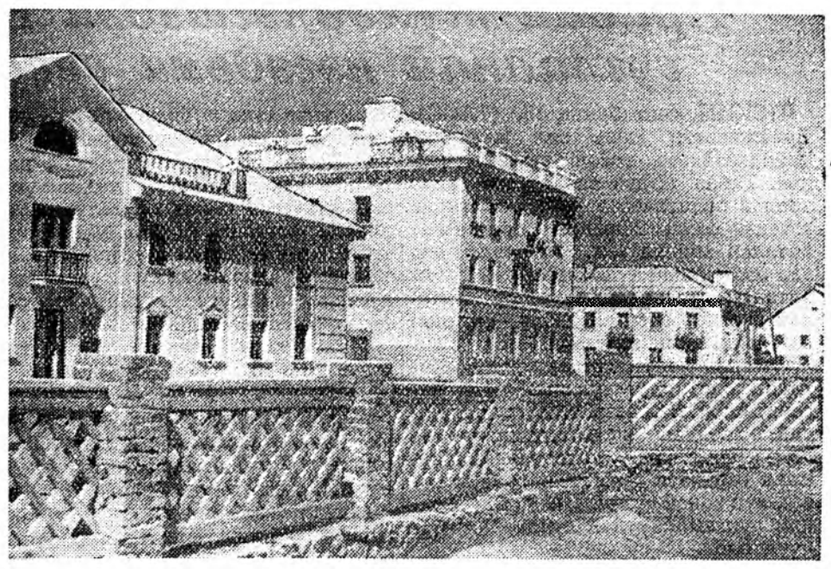

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурят-Монголой шахтёрнуудай город—Гусиноозёрскдо һаяхан баригдаһан рудоуправленийн конторо ба байрын гэрнүүд. **Ф. Сорокиной** фото.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Хэзээ кино харадаг, радио шагнадаг болохобиибди?

Манай Тохорюугта гэжэ тосхон колхозой центрһээ 40 километр, тиихэдэ колхозоймнай центр аймагай центрһээ зуугаад километр холо, Ара Курба гэжэ газарта оршодог юм. Аймагай центрһээ иимэ холо байһан хүдөө нютагта ажаһуудаг колхознигууд культурна талаар тон муугаар хангагдана.

Илангаяа манай Тохорюугта гэжэ тосхондо ажаһуудаг колхознигуудай, механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри, мүн тэдэниие культурнаар хангалга муугаар ябуулагдана. Бидэнэр 1954 он соо оройдоо нэгэ дахин кино хараһан байнабди. Тээгдэхи стационарна киноустановкын механик нүхэр Борисова манһаа арбаад километртэ леспромхозой Ойбонтын участок һара бүри ерэдэгшье һаа, эндэмнай хүрэдэггүй.

Аймгүйсэдкомой Культурын таһаг, тэрэнэй даагшын уялгые дүүргэгшэ, главна киномеханик нүхэр Агильдин энээниие мэдэдэг аад, ямаршье хэмжээ абадаггүй. Энээн тушаа колхозоймнай хүтэлбэрилэгшэдшье һанаагаа зободоггүй юм.

Мүн радиошье үгыбди, лекци, элидхэлшье болодоггүй.

Эндэхи магазиндамнай шэнэ номууд худалдагдадаггүй. Үдэр соогоо Улан-Удэһээ колхозоймнай центртэ ерэдэг газетэ, бэшэгүүд хэды хоножо эндэ хүрэдэг. Мүн яаһа һайн түхеэрэлгэтэй улаан булан биишье һаа, саг үргэлжэ суургатай, хаа яа суглаанай болоходол нээгдэдэг юм.

Хориин аймгүйсэдкомой Культурын таһагһаа, мүн колхозойнгоо түрүүлэгшэ нүхэр Гадьянов, парторганизацийн секретарь нүхэр Дашидоржиев гэгшэдһээ хэзээ кино харадаг, радио шагнадаг болохобибди гэжэ асуухаар болоо.

Д. Шойдоков, колхозник,
Д. Бадмаев, эхин һургуулийн багша.

Ажалшадай эрилтые ханганагүй

Хэжэнгын сельпогой № 4 магазин Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи бригада дээрэ бии юм. Тус магазинда эдеэ хоолой зүйлнүүд тон хомор байдаг. Наймаалагша Сангадиева ажалшадай ехээр хэрэглэдэг эд бараа ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые саг соонь асаржа наймаалнагүй. Энэ магазинда загаһан, загаһанай зүйлнүүд хомор байдаг.

«Загаһа хүдөөдэ хэн абаха һэм, эдихэ дуратайнууд аймагай центр ошуужан» гэжэ тэрэ наймаалагша һэнгэргүйгөөр харюусадаг. Хэжэнгын сельпогой базада таһалгаряагүй хэбтэдэг керосин, мылэ, зуруул гэхэ мэтэ зүйлнүүд эндэ ходо дутана.

Мүн һурагшадта хэрэгтэй һуралсалай зүйлнүүд, жэшээлхэдэ, карандаш, гуурһан, бэхын порошок, балуур ба бусад жэжэ зүйлнүүд хомор.

Ш. Талынский.
Хэжэнгын аймаг.

Радио муугаар хүдэлмэрилнэ

Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой радиоточко аймагай центрын радиоузелһаа оруулагдаһан юм. Һүүлэй үедэ тус аймагай хэллхеэ холбооной конторо колхозуудые холбоһон радиолиниин хойноһоо хиналта хэнэгүй. Тиимэһээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз аймагай центр хоёрой хоорондохи лини гэмтэжэ, зарим колхознигуудай радио дуугарнагүй. Мүн радиогүй колхознигууд бултадаа радиотой болохыеехэтэ хүсэдэг. Гэбэшье, хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд энэ колхоздо хаа яа ерэхэдээ, нэгэ хоёр айлда радио тодхоод ябашадаг дээрэһээ колхознигуудай хүсэһэн эрилтэнүүд дүүргэгдэнэгүй.

Гадна, энэ колхоздо почтоехээр хожомдуулагдажа асарагдана. Почто зөөлгые һайжаруулха талаар колхозой правлени хэмжээ абанагүй.

Эдэ дутагдалнуудые усадхахын тула зохихо хэмжээ абтаха ёһотой.

Д. Санданов.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ дээрэ

„Эдир натуралистнууд“ гэжэ павильон соо

Выставкэдэ хабаадагша боложо ...амбулһаа ерэһэн хуушанай багш-биолог Василий Тимофеевич ...новтэй үргэн ехэ шэлээр шэмэгдэ...ь хэгдэһэн ороитой «Юннадуудай» ...ильоной толотомо һаруул байгаа дэргэдэ уулзабабди. Тиигэ...ь бидэнэр һаглагар томо дуб мо...ной һүүдэртэ һуугаад, выставкэ...ь хараһан үзэһэн юумэнүүд туг...аа хөөрэлдэжэ эхилбэбди. Эл...ь городуудай юннадуудаар ургуу...даһан амиды сэсэгүүд гоё һайн ковёр шэнгеэр манай ур...ар һалбаран ургана, мүн ...ей ургамалнууд, кукуруза болон ...нинсэ халюуран ногоорно. Бай...ьлие шэнжэлэгшэ эдир залуу ...бүүд, басагадай зохёон байгуулхы ...олдосотой ажал, юннадуудай ...ильоной экспонатна участок — ...ь бүгэдөөрөө мичуринска яблони, ...ишни, малина, үхэр нюдэнэй һөө...үүдээр хүреэлэгдэнхэй.

Хэдэн эдир экскурсантнууд хөө...ндэһөөр манай хажуугаар үнгэр...ь. Тэдэнэй баяртай, хүхюун энеэдэ ...ргаа оршон тойрониие суурягаа...улна.

Гэнтэ тэрэ хуушанаймнай багша ...олгото болонгёор, өөртөө дуу...ршаншуугаар иигэжэ хэлэбэ:

—Энэ гайхамшаг гоё һайхан выс...ночно город соохи эгээл хүндэтэй ...ринуудай нэгэниинь үхибүүдтэ ...юулан үгтэнхэй. Манай ороной ...ибүүдэй олонхинь оролдосотой...оор ажаллан, коммунистическэ об...ество байгуулха хэрэгтэ өөһэдынь...ө хубитые оруулна. Хэдэн арбаад мянган экспонадуудтай Юннатска городок хадаа юннадуудай хүдэлөөе үргэнөөр хүргжөөлгэдэ туһалхаһаа гадна, мүн һургуулинуудта политехническэ һуралсал эмхидхэхэ ябадалдамнай бидэндэ, багшанарта ехэхэн туһа хүргэнэ, аша туһатай ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болгон үхибүүдые хүмүүжүүлхэ арга олгоно.

Тэрэ хуушанай багшын хэлэһэн үгэнүүдэй үнэн зүб байһаниинь павильоной 7 залнуудай экспозицинуудтай ба тэрэнэй экспонатна участогуудтай танилсаад байхада бүришье ойлгосотой болоно.

Юрэнхы байдалыень харуулһан зал соо ороһон экскурсантнууд комсомолой III съезд дээрэ В. И. Ленинэй үгэ хэлэжэ байһыень зураглан харуулһан гоё һайхан панногой дэргэдэ үни удаан зогсоно. 34 жэлэй саада тээ, Советүүдэй залуу республикые дайсадһаа аршалан хамгаалжа байха үедэ, В. И. Ленин комсомольско съездын делегадуудтай хөөрэлдэжэ байхадаа «залуушуул хадаа тон багашье һаа, эгээл юрыншье һаа, ниитын ажалай ямар нэгэн зорилгые ямаршье тосхон, ямаршье городто бодото дээрэнь үдэр бүри шиидхэжэ байхаар лэ өөрынгөө һуралсалай бүхы зорилгые тааруулан табиха ёһотой» гэжэ залуушуулые уряалһан байгаа.

Павильоной зал бүхэн соо орогшод ленинскэ захяа заабариин ямараар бэлүүлэгдэжэ байһыень олон тоото жэшээ баримтануу дээрэһээ эли тодоор харана.

Эндэ юннадуудай Украинын республиканска станциин стенд бии. Эндэ табигдаһан фотографи, диаграмма, плакат, таблица, юннадуудай дневник болон бусад экспонадууд Украинын үхибүүдэй ажалябуулгые элеэр харуулна. «Ниитын ажалай» тодорхой зорилгые ямараар шиидхэжэ байһыень харуулһан гансахан лэ тоо баримтые харуулаябди: 1953 ондо Украинын һургуулиинхид колхозно ой модоной полосануудта, һургуулиингаа участогуудта, мүн үйлсэнүүдые зубшуулан 4 миллион гаран модонуудые һуулгаһан байна.

Ферганска № 9 дунда һургуулийн стенд (Узбекскэ ССР). Энэ һургуулийн юннатска кружогууд 85 һурагшадһаа бүридэнэ. Эндэхи үхибүүд һургуули шадарайнгаа үргэн ехэ участок дээрэ элдэб туршалга болон шэнжэлгэнүүдые үнгэргэдэг юм. Тэдэнэр пёдондо жэлдэ багахан газар дээрэ хлопчатнигай үрэһые юрын болон квадратно-гнездовой аргаар тарижа, тэрэнэйнгээ хойноһоо ехэ оролдосотойгоор харуулһан байгаа. Энээнэйнгээ ашаар тэдэнэр үндэр ургаса хуряажа шадаа. Юннадууд нэгэ гектар дээрэһээ 30 центнер хлопок суглуулаа. Тэдэнэр садайнгаа талмайн гектарһаа 50 центнер сливэ хуряажа абаа. Мүн гектарһаа 30 центнер шэниисэ хуряагаа.

Рязанска областиин Федякинска һургуулийн һурагшад үрэ-жэмэстэ 1573 ургамалнуудые һуулгажа, өөрын садтай болоноохой.

Техникын зал соо электростанци болон тэрэнэй барилгые харуулһан һургуулийн гидроэлектростанциин диаграмма хүн зоной анхаралые татана. Багшынгаа хүтэлбэри доро Быстрица мүрэн дээрэ һургуулийн гидроэлектростанциие барһан (УССР-эй Станиславска областийн) Быстрицка долоон жэлэй һургуулийн һурагшадай гайхалтай һайн үүсхэл эдэбхи тухай хэлэһэн диаграмануу тус залай хоёр талаарнь табигданхай. Түрүүшээр энэ станци 1,5 киловатт хүсэтэй байжа, гансахан лэ һургууляа гэрэлтүүлдэг байһан юм. Һүүлдэнь үлэмжэ ехэ хүсэтэй шэнэ гидроэлектростанци баригдаа. Энэ станциньь тэндэхи колхознигуудайнгаа гэрые электроэнергээр хангадаг болоһон юм.

Гидроэлектростанциие барилга хадаа ажал хүдэлмэридэ дуратай болгон үхибүүдые хүмүүжүүлхэдэнь, һурагша бүхэниие үүсхэл эдэбхитэй болголгодонь һургуулида туһалһан байна. Мүнөө энэ һургуули радиоузелда хүдэлмэрилдэг, электросеть заһабарилдаг, кинофильм харуулдаг өөрын киномеханик, радиотехник, электригтэй болоо.

...Техникын залай тэг дунда омско эдир технигүүдэй областной станциин ехэхэн стенд табигданхай. Эндэ гусеничнэ электротракторай, «ДТ-54» гэжэ дизельнэ тракторай, «С-4» самоходно комбайнын болон хүдөө ажахын элдэб машинануудай өөрөө хүдэлжэ байдаг модельнүүд бии. Мүн эндэ механизированнэ тогшье бии юм. Хүдөө ажахын машинно-техникые гүнзэгыгөөр шудалдаг Омскын эдир технигүүд өөһэдынгөө гараар эдэ бүгэдые хэһэн байна. Стеннүүдэй нэгэнэй хажууда Омско бүлэг экскурсантнуудтай уулзаабди. Тэдэнэй дунда эдэ модельнүүдэй олохон авторнууд ябалсаһан байгаа. Юра Шихов энэ жэлдэ 10 класс дүүргээ. Юра Шихов 4-дэхи классһаа эхилжэ, эдир технигүүдэй кружогто ябадаг болоһон юм. Хүдөө ажахые механизацилга тэрэниие ехээр һонирхуулаа. Юра өөрынгөө нүхэдтэй хамта трактор, самоходно комбайн шудалжа, тэдээн дээрэ һаадгүй хүдэлмэрилдэг боложо шадаһан байна. Машинануудые гүнзэгы һайнаар мэдэдэг болоһон ябадалынь «ДТ-54» тракторай болон электрогусеничнэ тракторай моделиие аб адляар байгуулха арга боломжо тэрээндэ олгоһон байна. Мүнөө Шихов хүдөө ажахые механизацилгын институдта ороо. Самоходно комбайн болон бусад машинануудай модельнүүдэй автор Володя Ишалагай биографи мүн лэ Юра Шиховойхидол адлирхуу юм. Володя болон тэрэнэй бүхы звеноонь комбайн жолоодожо һуранхай. Володя Ишал хүдөө ажахые механизацилгын институдта һурана.

Володя Ишал, Юра Шихов, Людмила Макарова, мүн тэрэшэлэн Быстрицка һургуулийн электростанциие баригшад мэтын эдир технигүүд манай орон дотор миллионһоо олоор тоологдоно. Советскэ үхибүүдые ажалда дуратай болгон хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туйлай ехэ удхашанартай байһан энэ гайхамшагта хүдэлөөнэй хэмжээнь иимэрхүү байна.

Малаа түлжүүлхэ хэрэгтэнь колхозууд болон совхозуудта эдир малшадай үзүүлһэн бодото туһаламжа тухай хөөрэһэн стеннүүд малажалай болон биологийн зал соо бии. Тэдэниие экскурсантнууд ехэ анхаралтайгаар харана.

Первомайска долоон жэлэй һургуулийн һурагшад (Николаевска область) «Красная Баштанка» совхоздо ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо туһалжа, хоёр жэлэй турша соо 225 хурьга, 110 тугал болон 111 унага түлжүүлээ. Московско областийн Луховицка районой Любическэ һургуулийн малшадай кружок «Красная заря» колхоздо туһалжа, 1953 ондо 65 тугал болон 19 унага түлжүүлээ.

«Амиды амитанай буланда» ходоо хүн зон олон. Павильоной хүтэлбэрилэгшэдэй бодолоор иимэ булан һургууули бүхэндэ байха ёһотой болоно. Эндэ шубууд, элдэб загаһа (акварнумууд соо), янза бүриин ургамалнууд болон биологёор заняти үнгэргэхын тула хэрэглэдэг бусад олон зүйлэй амитад бии. Хоротонһоо поли, ой модо, садуудые яажа шубуудай хамгаалдаг тухай тоо баримтануудые үхибүүд ехэ һонирхолтойгоор харана. Экскурсантнууд хараасгайн ямар ехэ туһа хүргэдэг тухай мэдээнүүдые тетрадь соогоо бэшэжэ абана. Жэшээнь, нэгэ хараасгай зунай турша соо хахад миллионһоо миллион хахад хүрэтэр эрбээхэй батаганаануудые баридаг байха юм.

* * *

Хэдэн арбаад мянган һургуулиинхид болон олон тоото багшанар «Юннадуудай» павильоной залнууд соо орожо хараад байна.

Тусхай зал соо олониитын хэмжээябуулганууд — юннатска дүй дүршэлые андалдалгын вечернүүд, уранзохёолшодтой һургуулиинхидай уулзалганууд, Пионернүүдэй ордоной уранһайханай самодеятельностийн коллективүүдэй нааданууд саг үргэлжэ үргэргэгдэнэ.

Павильоной олон тоото экспонадууд үхибүүдые эдэбхитэй ажалябуулгада уряална, ухаан бодолыень дээшэлүүлнэ, зохёохы үүсхэл эдэбхитэй болгоно. Һурагша бүхэн эдир шэнжэлэгшэдэй 2 миллионно армийн суглуулһан туйлай ехэ дүй дүршэлтэй танилсана. Һурагша бүхэн выставкэдэ хабаадагшадай туйлаһан эдэ бүхы үрэ дүнгүүдые туйлахын тула бүри оролдосотойгоор ажаллаха хүсэлтэй энэ павильонһоо гаража ошоно.

И. ГРИГОРЬЕВ.

Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай нэгэдэхи сесси нээгдэбэ

ПЕКИН, сентябриин 15. (ТАСС). Хуайжэньтан гэжэ зал мүнөөдэр һайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэнхэй. Табан жэлэй саада тээ эндэ арадай политическэ консультативна советэй сесси Юрэнхы программа баталан абаһан юм. Мүнөөдэр энэ зал соо арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай—Арадай Хитадай гүрэнэй засагай дээдэ органой нэгэдэхи сесси нээгдэбэ.

Сессиин депутадуудай дунда Хитадай баатарлиг хүдэлмэришэн ангиин, олон миллион тоото таряашадай, хитадай интеллигенциин түлөөлэгшэд, арадай-сүлөөлэлгын армиин габьяата сэрэгшэд, ороной бусад хүн зоной түлөөлэгшэд бии. Арадай һунгамалнуудай дунда эхэнэрнүүд олон.

Арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай сессидэ ерэһэн хитадууд ба уйгуурнууд, казахууд, монголнууд болон түбэдүүд, Мяо, Яо, Чжуан гэжэ арад зоной ба бусад национальна үсөөнхидэй түлөөлэгшэд хадаа КНР-эй арадуудай нэгэдэмэл, эрхэ сүлөөтэй ба тэгшэ эрхэтэй олоннациональна бүлые түлөөлнэ.

Үдэрэй тэбхэр гурбан часта нэрьемэ удаан альга ташалгаар уттагдан Мао Цзэ-дун, Чжу Дэ, Лю Шао-ци, Сун Цзинь-лин, Ли Цзи-шэнь, Чжан Лань, Чжоу Энь-лай, Линь Бо-цзюй ба Дун Би-у заседаниин зал соо орожо ерэнэ.

Арадай түлөөлэгшэдэй нэгэдэхи зарлалай Бүхэхитадай суглаанай сессиие Хитадай Арадай Республикын арадай центральна правительствын түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун нээхэ зуураа, тобшо үгэ хэлэжэ сессиин депутадуудта хандаһан байна.

Үгэсэ эхилхэдээ Хитадай Арадай Республикын арадай центральна правительствын түрүүлэгшэ Мао Цзэ-дун иигэжэ мэдүүлээ. Конституциие баталан абалга; шухала хуулинуудые баталалга; правительствын хүдэлмэри тухай элидхэлые һайшаалга; гүрэнэй аппарадай хүгэлбэрилэгшэдэй шэнэ составые һунгалга энэ сессиин зорилгонь юм.

Сессиин тон сэхэ түүхэтэ удхашанартай байһаниие онсо тэмдэглэхэ зуураа Мао Цзэ-дун иигэжэ хэлээ: «Энэ хадаа 1949 ондо манай республикын тогтоһон сагһаа хойшо манай арадай туйлаһан шэнэ ялалтануудые болон шэнэ амжалтануудые тэмдэглэжэ байһан үе саг болоно».

«Манай гол зорилго хадаа бүхы оронойнгоо арадуудые нэгэдүүлхэ, бүхы ороноуудтахи манай ханиарай бултанайнь зүгһөө дэмжэлгэ туйлаха, агууехэ социалистическэ гүрэниие байгуулхын түлөө тэмсэхэ, арадуудай хоорондын эб найрамдалые эдэбхитэйгээр хамгаалха болон хүн түрэлтэнэй һалбарин бадаралгын хэрэгтэ туһалха ябадал болоно.

Манай ороной арадууд оролдосотойгоор ажаллаха, Советскэ Союзай болон ахадүү бусад оронуудай түрүү дүй дүршэлые шудалхын тулада али бүхы юумые хэхэ зэргэтэй, манай хүнүүд үнэн сэхэ, түбшэн зантай, үнэн сэдьхэлтэй ба ажалда дуратай байха ёһотой. Бүдүүрхэхэгүй ба дээрэлхүү зан гаргахагүй, мүнөө үедэ экономическа болон культурна талаараа гээгдэнги байһан манай ороние хэдэн табан жэлнүүдэй үедэ мүнөө үеын үндэр дээдэ культуратай индустриальна агууехэ гүрэн болгохоор бэлэн байха ёһотой.

Манай хэрэг үнэн зүб. Үнэн зүб хэрэг ямаршье дайсанда булигдашагүй юм.

Манай хэрэгые бэелүүлхэ талаар бидэниие урагшань дабшуулагша манай гол хүсэн хадаа Хитадай коммунистическэ парти болоно.

Манай үзэл бодолой теоретическэ үндэһэ һууринь марксизм-ленинизм юм.

Бүхы бэрхэшээлнүүдые болон һаад түбэгүүдые бидэнэй дабажа шадаха, манай ороние агууехэ социалистическэ республика болгожо шадаха байһандаа бидэнэр хүсэдөөр этигэнэбди» гэжэ Мао Цзэ-дун хэлээ.

Үгынгөө түгэсхэл дээрэ Мао Цзэдун иигэжэ хэлээ: «Бидэнэр урагшаа дабшажа ябанабди. Манай уг гарабалай хэзээдэшье эхилээгүй агууехэ ба алдарта хэрэгые бидэнэр бэелүүлжэ байнабди. Манай уг зорилго туйлагдаха зэргэтэй. Манай зорилго заатагүй туйлагдажа болохо байна.

Манай ороной 600 миллион тоото арад нэгэдэжэ, манай ниитын хэрэгэй түлөө тэмсэг лэ!

Манай агууехэ Эхэ орон мандаха болтогой!»

Мао Цзэ-дунай үгые суглаанай депутадууд оваци болоһон нэрьемэ альга ташалгаар уттаа. Зал дотор Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй гимнын аялган ирагуу һайханаар соностоно.

Мао Цзэ-дунай дурадхалаар депутадууд гурбан минута соо абяа анигүй боложо, революциин хэрэгэй түлөө наһа барахан тэмсэлшэдэй дурасхаалые ёһолно.

Сессиин президиумые Мао Цзэдун түрүүтэйгээр 97 хүнһөө һунгаха тухай Дун Би-у гэгшын орууллһан дурадхалые депутадууд нэрьемэ овацяар уттаа.

Удаань забһарлалга соносхогдоо.

ПЕКИН, сентябриин 15. (ТАСС). Богонихон забһарлалга болоһоной һүүлээр арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай нэгэдэхи сесси хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлээ.

Иимэ зүбшэхэ зүйлнүүдые сесси нэгэн дуугаар һайшаагаа:

1. Хитадай Арадай Республикын конституциие баталалга.

2. «Хитадай Арадай Республикын арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай эмхидхэлэй дүримые», «Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй советэй эмхидхэлэй дүримые», «Хитадай Арадай Республикын арадай сүүдүүдэй эмхидхэлэй дүримые», «Хитадай Арадай Республикын, арадай прокуратурын эмхидхэлэй дүримые» болон «Хитадай Арадай Республикын арадай түлөөлэгшэдэй нютагай суглаануудай ба нютагай бүхы шатын арадай советүүдэй эмхидхэлэй дүримые» баталан абалга.

3. Правительствын хүдэлмэри тухай элидхэлые баталалга.

4. Хитадай Арадай Республикын түрүүлэгшые ба түрүүлэгшын орлогшые; арадай түлөөлэгшэдэй Бүхэхитадай суглаанай президиумэй түрүүлэгшые, түрүүлэгшын орлогшые, генеральна секретариие ба гэшүүдые; арадай верховно сүүдэй түрүүлэгшые; арадай прокуратурын генеральна прокурорые һунгалга ба премьерые, премьерын орлогшонорые, министрнүүдые, гүрэнэй советэй комиссинуудай түрүүлэгшэнэрые болон генеральна секретариие; оборонын национальна советэй түрүүлэгшые, түрүүлэгшын орлогшые; арадай түлөөлэгшэдэй нэгэдэхи зарлалай Бүхэхитадай суглаанай национальностьнуудай хэрэгүүдэй талаар комиссиин, хуули гаргаха дурадхалнуудые оруулдаг комиссиин ба бюджетнэ комиссиин түрүүлэгшэнэрые ба гэшүүдые томилолгые баталалга.

Удаань сесси болбол хэлсэхэ зүйлэйнгөө нэгэдэхи пунктые зүбшэн хэлсэжэ ороо.

Хитадай Арадай Республикын конституциин проект тухай Лю Шао-ци элидхэл хээ.

ПЕКИН, сентябриин 15. (ТАСС). Элидхэл соогоо Лю Шао-ци иигэжэ тэмдэглээ. Хитадай Арадай Республикын конституциин проектые бүгэдэарадай зүбшэн хэлсэлгэдэ хамта дээрээ 150 гаран миллион хүн хабаадаа. Зүбшэн хэлсэлгын үедэ олониитэ арад зон конституциин проектые ехээр һайшааха зуураа, олон тоото заһабаринуудые болон нэмэлтэнүүдые оруулаа. Конституциин проектые зохёохо талаар комисси хадаа заһабаринуудые болон нэмэлтэнүүдые оруулһанайнгаа һүүлээр проектые энэ сессиин эсэслэн хаража үзэлгэдэ дурадхана.

Конституциие зохёоходоо комисси хадаа империализмда болон феодализмда эсэргүүсэн удаан саг соо хэһэн революционно тэмсэлдээ хитад арадай хүсэд илалта туйлаһан баримтые, хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргэ дүүргэлгэтэйгээр байгуулагдаһан хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай хоорондохи союз үндэһэтэй арадай-демократическа гүрэнэй бата бэхеэр байгуулагдаһан баримтые, Хитадай социалистическэ шэнэдхэлгэнүүдые аажамаар бэелүүлжэ эхилээд, социализмда дам дам саашаа дамжан орожо байһан баримтые хараадаа абаһан байна. Зохёогдоод байһан энэ конституциин арадай-демократическа конституци, социалистическэ түхэлэй конституци байһыень эдэ баримтануд тон элеэр харуулна гэжэ Лю Шао-ци үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Манай конституциин проект хитадай бүхы национальностьнуудай интересүүдтэй таарадаг, тэрэнэй мүнөө бии байһан эрхэ байдалда зохилдодог байһые бүгэдэарадай зүбшэн хэлсэлгэ гэршэлжэ үгэбэ гэжэ Лю Шао-ци хэлээ.

Арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ замаар

СЕПГ-эй Центральна Комитедэй шиидхэбэри

БЕРЛИН, сентябриин 14. (ТАСС). Республикын арадай ажахын нэгэдэхи табанжэлэй түсэбэй һүүлшын жэлдэ — 1955 ондо ГДР-эй үмэнэ табигдажа байһан экономическа зорилгонууд тухай Германиин единэ социалистическэ партиин Центральна Комитедэй гаргаһан шиидхэбэриие «Нейес Дейчланд» газетэ толилоо.

Хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай ба интеллигенциин хүсэлэл оролдолгын ашаар 1955 ондо дүүрэхэ ёһотой ГДР-эй арадай ажахын табанжэлэй түсэбэй гол шухала зорилгонууд бэелүүлэгдээ гэжэ шиидхэбэри соо онсо тэмдэглэгдэнэ.

1953 ондо промышленна үйлэдбэриин юрэнхы хэмжээн 1950 онойхитой жэшэбэл 60 процентээр ехэ болоо, тиихэдэ Баруун Германида промышленна үйлэдбэриин юрэнхы хэмжээн энэ үе соо оройдоол 40 процентээр нэмэһэн байна.

Хүдөө ажахын байдал тухай СЕПГ-эй ЦК иигэжэ тэмдэглэнэ. Ургаса хуряалга жэлһээ жэлдэ ехэ болоно, эбэртэ бодо малай тоо толгой горьтойгоор нэмээ. Гэбэшье, мүнөө үедэ хүдөө ажахын зарим һалбаринууд табанжэлэй түсэбэй зорилгонуудые туйлажа шадаагүй байһаар.

Рознично худалдаа наймаанай эрьесэ 1953 ондо табанжэлэй түсэбөөр 1955 ондо туйлагдахаар хараалагдаһанда орходоо ехэ болоһон байна. 1955 ондо рознично сэнгүүдые 1950 оной хэмжээнтэй жэшэбэл 28 процентээр химдаруулхаар табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан байгаа һаа, сэнгүүдые иимээр химдаруулга 1953 ондо туйлагдаһан байна.

Хүдөө ажахыда ороохото ба бобово культурануудай ургаса ерэхэ жэлдэ энэ жэлэйхитэй сасуулбал 6 процентээр, тоһото культурануудай —3 процентээр, хартаабхын ба сахарна свёклын —2 процентээр дээшэлүүлэгдэхэ юм. Гахайн тоо толгой 3,6 процентээр, эбэртэ бодо малай —4,4 процентээр, тэрэ тоодо үнеэдэй тоо 15,1 процентээр олон болохо байна. Хүдөө ажахын ашаг шэмэ үгэлгые саашадань дээшэлүүлхэ зорилгоор арадай ажахын энэ һалбарида гүрэнэй зүгһөө 700 миллион марка зээлеэр үгтэхэ юм.

Гэр байрын барилгануудта, культурна ба социальна эмхи зургаануудые, элүүрые хамгаалга болон спортые хүгжөөлгэдэ 1955 ондо гүрэнэй горьтой мүнгэн зөөри гаргашалагдаха юм гэжэ шиидхэбэри соо хэлэгдэнэ.

Табигдаһан зорилгонуудые хүсэдөөр дүүргэхын тулада хүдэлмэришэн ангиин бүхы творческо хүсые элсүүлхыень партиин бүхы гэшүүд ба кандидадуудые СЕПГ-эй Центральна Комитет уряална.

Городой түрүү һуури эзэлхэ түлөө болоһон мүрысөөн

Хүнгэн атлетикээр Улан-Удэ городой түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөн гурбан үдэр үргэлжэлжэ, сентябриин 14-дэ дүүрэбэ. Городой физкультурна коллективүүд болон спортивна обществонуудай 10 команда мүрысөөндэ хабаадалсаа.

Эхэнэрнүүдэй дунда болоһон 100 метрын урилдаанда № 65 һургуулиин 8-дахи классай һурагша А. Рудь нэгэдэхи һуури эзэлээ. Эрэшүүлэй дунда болоһон мүрысөөндэ «Урожай» гэжэ командын спортсмен нүхэр Голованов илажа гараа. Тэрэ хадаа 11,2 секунда соо гүйжэ ерээ.

Командна түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөндэ ПВЗ-гэй «Локомотив», «Искра» команданууд үсэд шангаар тэмсээ. Заводойхид хоёр үдэрэй турша соо муу бэшэ амжалта туйлабашье, гурбадахи үдэртөө алдуу хэжэ, «Искра» командын түлөөлэгшэдтэ шүүгдээ. 400 метртэ урилдаһан Тришин, 800 метртэ урилдаһан Харитонов, диск шэдэһэн Ильина, ядро түлхиһэн Данкова нэгэдэхи һуурилуудые эзэлээ.

Спартагайхид бага эстафетэдэ хабаадажа, түрүү һуури эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй дунда болоһон мүрысөөндэ 200 метртэ урилдаһан Воронцова («Спартак»), 400 метртэ урилдаһан нүхэр Тоскаева («Урожай») городой чемпионой нэрэ эзэлээ.

Эрэшүүлэй дунда болоһон мүрысөөндэ үндэрые һүрэһэн нүхэр Гаванова («Урожай»), диск шэдэһэн нүхэр Коневто («Урожай») городой чемпионой нэрэзэргэ олгогдоо.

Һонирхолтой спортивна мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, «Искра» обществын эбтэй эетэй коллектив ниитэ командна түрүү һуури эзэлээ. Хоёрдохи, гурбадахи һуурилуудые ПВЗ-гэй «Локомотив», «Урожай» гэжэ обществын командууд эзэлээ.

Мүрысөөндэ илагшадта дипломууд болон грамотануудаа барюулагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ядро түлхиһэн эхэнэрнүүдэй дундаһаа түрүү һуури эзэлһэн Л. Данкова ба Л. Ильина («Искра»), Л. Гармаева («Урожай») гэгшэд хүндэлэлэй табсан дээрэ байна.

Текстнь **А. Игумновай**
фотонь **В. Шитиковай**

Научно-атеистическэ пропагандые хүдөөгэй зоной дунда һайжаруулая

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй сентябрьска, февральско-мартовска ба нюньскэ Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдээр табигдаһан социалистическэ хүдөө ажахые эрид түргэнөөр хүгжөөхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэ ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгые улам һайжаруулха эрилтэ табина. Городой, хүдөө нютагуудай ажалшадай ажалай болон политическэ эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхын тулада эгээн түрүүн тэдэнэй ухаан бодолдо үлэһэн капитализмын үлэгдэлнүүдэй хог богые дабан гараха, научно-атеистическэ пропагандые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ тон шухала хэрэг болоно.

Курумканай аймагта урда жэлнүүдтэ научно-атеистическэ пропаганда тон муугаар ябуулагдадаг һэн. Энэ шухала хүдэлмэри аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдтэ даалгагдашаһан байгаа. Зүгөөр, тэдэнэршье научно-атеистическэ пропаганда һайжаруулха талаар өөдтэй юумэ хэдэггүй байгаа. Тиихэдэ партиин айкомой лекторнүүд, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүд материалистическэ үзэл бодол дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ хүсэл оролдолго гаргадаггүй байгаа. Аймагай партийно-комсомольско организацинуудшье тэрээндэ анхаралаа табигшагүй һэн.

Ушар иимэһээ гээгдэнги зарим хүдэлмэришэд, албахаагшад болон колхознигуудай дунда һүүлэй жэлнүүдтэ шажанда шүтэхэ, мунхаг һүзэг баримталха ябадал зарим тэды олошорһон байна.

Буржуазна идеологиин эдэ үзэгдэлнүүдтэй эсэргүү тэмсэлые шангадхахын тулада һүүлэй үедэ арад зоной дунда естественно-научна, научно-атеистическэ пропагандые һайжаруулха талаар партиин Курумканай айком зарим тэды хэмжээнүүдые абажа эхилһэн байна. Партиин айкомой штатна бэшэ лекторнүүд болон элидхэлшэдые, научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүдые, аймгүйсэдкомой лекторскэ нэгэдэлэй бэлэдхэл һайнтай гэшүүдые энэ хүдэлмэри һайжаруулгада үргэнөөр хабаадалсуулжа эхилээбди.

Естественно-научна болон атеистическэ пропагандые һонирхолтойгоор ябуулхын тулада элидхэл болон лекцинүүдэй темыень зүбөөр тодорхойлгодо айкомой пропаганда ба агитациин таһаг тусхай анхарал табина. Тэрэниие партиин айкомой элидхэлшэдэй ба лекторнүүдэй зүблөөнүүд дээрэ, политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүдэй суглаан дээрэшье хэлсэдэг байнабди. Лекцинүүдэй болон эдэ асуудалаар бэшэгдэһэн элидхэлнүүдэй идейно-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхын тулада лекцинүүдэй текстыень хүн зондо уншахаһаа түрүүн зүбшэн хэлсэдэг байнабди. Аймгүйсэдкомой культурын таһагай лекторнүүдэй нэгэдэл мүн лэ иигэжэ лекцинүүдэй текстнүүдые зүбшэдэг болоһой.

Научно-атеистическэ пропагандые дэлгэрүүлхэ зуураа, манай лекторнүүд байгаалиин үзэгдэлнүүдые материалистическээр, жиирэй хүнүүдтэ ойлгосотойгоор тайлбарилһанай ашаар, шажанай һургаалай худал хуурмаг байһаниие, тэрэнэй хорото удхашанартай байһаниие харуулха гэжэ оролдоно.

Партиин айкомой лекторнүүд ба элидхэлшэд, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын аймагай отделениин гэшүүд, культурын таһагай лекторнүүд һүүлэй 11 һарын туршада материалистическэ үзэл бодол дэлгэрүүлхэ талаар 67 лекци болон элидхэл уншаһан байна. Тэдэнэй тоодо «Газар дэлхэй дээрэ ажамидарал хайшан гэжэ бии болооб» гэһэн темээр 5 лекци, «Яахадаа наран ба һара хиртэнэб» гэһэн асуудалаар гурбан лекци, «Байгаалиин үзэгдэлнүүдые материалистическээр ойлгон тайлбарилха тухай» 6 лекци, «Шажанай бии бололго ба тэрэнэй хорото удхашанар тухай» 9 лекци, «Буддын шажанай бии бололго, тэрэнэй хорото удхашанар тухай» 8 лекци, «Шажан хадаа арад зониие мунхаруулагша мүн» гэһэн темээр 6 лекци ба бэшэшье бусад темэнүүдээр хэдэн олон лекцинүүд уншагдаа. Эдэ темэнүүдээр уншагдаһан лекцинүүдые олон мянган ажалшад шагнаа.

Научно-атеистическэ пропагандые арад зоной дунда шадамараар ябуулдаг, лекцинүүдээ һонирхолтойгоор уншадаг лекторнүүд ба элидхэлшэд манай эндэ олон болоһо байна. Тэдэнэй дунда нүхэд Димов, Нехуров, Бадмаев, Батомункуев ба политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүд В. Санжиева, Г. Дамбаев, С. Гармаев, Л. Дамдинова гэгшэд болоно. Тэдэнэр лекцинүүдые өөһэдөө идейнэ дээдэ хэмжээндэ бэлэдхээд, эдэбхитэйгээр уншадаг юм.

Материалистическэ үзэл сурталые ажалшадай дунда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ элидхэлшэд, лекторнүүдһээ гадна бэлэдхэл һайнтай, эрдэм һургуулитай зарим агитаторнуудшье хабаадалсадаг юм. Тэдэнэр зарим гээгдэнги колхознигуудтай, механизаторнуудтай тус тустайнь хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Научно-атеистическэ пропаганда ябуулха зуураа, тэрэнээ аймагайнгаа колхознигуудай ба механизаторнуудай эдэбхи үүсхэлые партиин ЦК-гэй Пленумүүдэй түүхэтэ тогтоолнуудые дэлгэрүүлгэдэ шэглүүлэн ябуулха гэжэ оролдоноби.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд һаа аша үрэ гараа. Мүнөө манай аймагта сагаалхаяа болинхой шахуу, бэшэшье шажан мүргэлэй ёһололнууд үсөөрэнхэй.

Гэбэшье, идеологическа хүдэлмэриин энэ шухала участогта дутагдалнууд олон байһаар. Научно-атеистическэ пропаганда манай аймагта добтолхы, дайшалхы шанартай, нүлөө ехэтэй болгогдожо шадагдаагүй. Үшөө олон лекторнүүд болон элидхэлшэд энэ шухала хэрэгтэ һулаар хабаадана. Партиин айкомой элидхэлшэд, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Шаманов, МТС-эй директор нүхэр Казанцев, Бүхэсоюзна обществын гэшүүд З. Сажинов, Ц. Цыбиков, Э. Будаев, Н. Хэшэгтуев гэгшэд энэ хэрэгтэ залхуу хойрогоор хандана. Хрущевой болон Калининай нэрэмжэтэ колхозой зарим колхознигууд шажанай үдэрнүүдые тэмдэглэнэ.

Эдэ колхозуудай партийна, комсомольско организацинууд буржуазна идеологиин энэ үлэгдэлнүүдтэй тэмсэл һулаар ябуулна. Зарим ушарта эдэ колхозуудай коммунистнууд болон комсомолецууд эхэ эсэгэмнай бурханда шүтэдэг юм гээд гэр бараандаа бурха тахинхай һуудаг.

Арад ниитын дунда материалистическэ үзэл сурталые дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ манай аймагта ажаллажа байдаг хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, мүнөө хүрэтэр үшөөл һулаар хабаадуулагданхай. Ган гасуурай болодог шалтагаан тухай, мүн бэшэшье байгаалиин үзэгдэлнүүд тухай, одо мүшэдэй бии бололго тухай, лекцинүүд, элидхэлнүүд үсөөн хэгдэнэ.

Һара наранай хиртэхын урда тээ, тэрээндэ зорюулагдаһан тусхай лекцинүүд, научно-популярна кино харуулгатайгаар үнгэргэгдэжэ үшөөл шадагдаагүй байна. Естественно-научна пропаганда дэлгэрүүлхэ хэрэгтэмнай БМАССР-эй Культурын министерство туһалнагүй. Газар дэлхэй дээрэ ажамидаралай болон хүнэй бии болоһон тухай, одо мүшэдэй бии бололго, тэрэнэй байгуулалта тухай ба бусадшье шухала темэнүүдээр научно-популярна фильмнүүдые эльгээнэгүй гэжэ хэлэхэдэ болохо байна.

БМАССР-эй Культурын министерствын лекционно бюро болон политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголой отделени нютагуудтахи организацинуудтаа туһаламжа болгон научно-атеистическэ асуудалнуудаар зохёогдоһон лекцилэдхэхэ материалнуудые тон үнэльгээнэ. Теэд, эльгээгдэһэн материалнуудшье идейно-теоретическэ талаараа оборнууд байхаяа һанадаг.

Манай аймагай партийна, профсоюзна болон комсомольско организацинууд ажалшадай элүүр эдэбхитэй байдал тухай пропаганда ябуулгүй шахуу байгаа гэжэ сэхэ хэрэгтэй. Буржуазна обществын хорото үлэгдэлнүүдэй нэгэн болох архида ороһон ябадалнууд мажаг да бии юм. Тэдэнэй дунда эрэ хүтэлбэрилэгшэдшье байжа болно. Архи ехээр ууха, тэрээнһээ болоо ниитын журам, гүрэнэй хуули эсэхэ ябадалнууд гарадаг байна.

Капиталистическэ идеологиин бузагай үлэгдэлнүүдтэй тэмсэлдэ шангадхахын тулада аймагай болоһанын газетэнүүдые, харуулан сэгүүлха агитациие үргэнөөр хэрэглэхэ, санитарно-гэгээрэлэй пропаганда дэлгэрүүлгэдэ мэргэжэлтэдые, нютагуудые үргэнөөр хабаадуулха, бусадшье шухала хэмжээнүүдэй манай аймагай партийна организацинууд абажа байна.

Коммунистическэ партиин сентябрьскэ арадай үмэнэ табяад байгаа туйлай ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшадай эдэбхитэй хабаадахын тулада, ажалай жүрмые улам һайжаруулхын тулада, идеологическа хүдэлмэриин бүх участогуудые бүри һайжаруулгүй гээшэ партийна организацинуудай мүнөө үеын шухалын шухала зорилго болоод байна.

А. Санжиев, КПСС-ийн Курумканай айкомой секретарь

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАНОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-35, отв. секретаря — 3-23, партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем — 11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00905. **Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.** Зак. № 4927